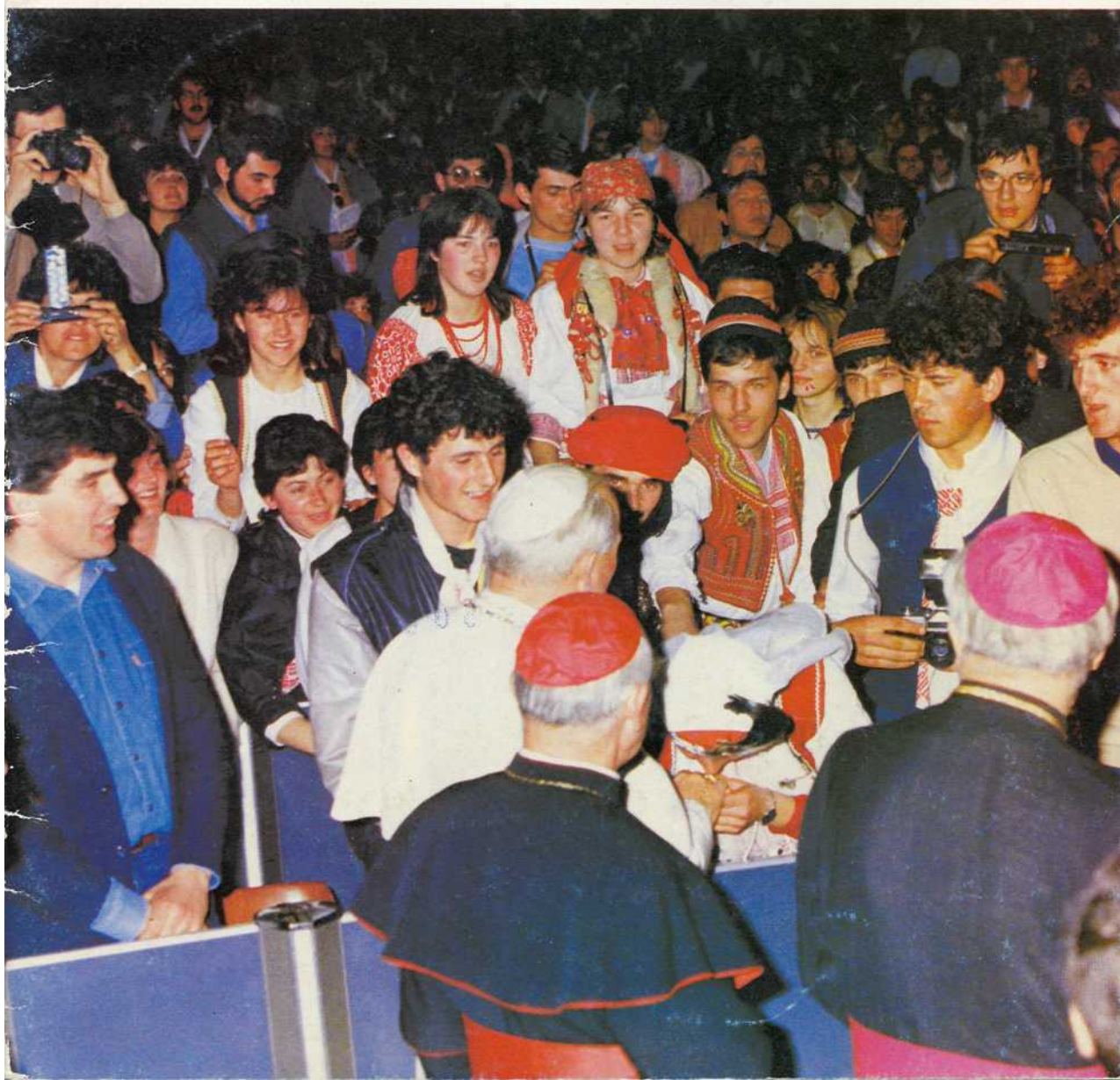

IVAN MERZ

GOD. XI/XII/XIII. Br. 1—3 1985.

GLASILO POSTULATURE

IVAN MERZ

GLASILO POSTULATURE ZA BEATIFIKACIJU DR. IVANA MERZA

BIOGRAFSKI PODACI O IVANU MERZU

1896. 16. XII. rođen je u Banjoj Luci. Tu pohađa osnovnu školu i gimnaziju (realku) i maturira 1914. s odličnim uspjehom. Pokazuje veliku sklonost za književnost i umjetnost. Mnogo čita. Religiozne vrijednosti zanimaju ga prvenstveno pod estetskim vidom. Započinje pisanje svoga dnevnika.
1914. Nakon mature po želji roditelja polazi u Vojnu akademiju u Bečko Novo Mjesto gdje ostaje samo tri mjeseca.
1915. Upisuje na Bečkom sveučilištu studij prava. Ovaj period karakteriziran je nutarnjim krizama i traženjima. U ljetu iste godine pozvan je u vojsku.
1916. Poslan je na talijansku frontu i ostaje do konca I. svjetskog rata. Period dozrijevanja u vjerskom pogledu kao što se vidi iz njegovog zanimljivog dnevnika. Boravak na ratištu, gdje je svakodnevno gledao smrti u oči i bio izložen stradanjima i trpljenju sva ke vrste, produbljuje njegovu vjeru i učvršćuje mu kršćanski nazor na svijet. Religiozne vrijednosti zauzimaju odsada prvo mjesto u njegovoj duši.
1919. Po završetku rata započinje u Beču studij književnosti.
1920. Dobiva stipendiju iz Francuske. Polazi u Pariz gdje nastavlja isti studij na Sorboni i Katoličkom Institutu. Dvogodišnji boravak u Francuskoj te mnogi kontakti s katoličkim intelektualcima i konvertitima proširuju njegove kulturne i religiozne horizonte. Veoma se zanima za liturgiju. Majci u jednom pismu iz Pariza piše: »Katolička je vjera moje životno zvanje.
1922. Završava studij i dolazi u Zagreb gdje postaje profesor francuskog jezika na Nadbiskupskoj gimnaziji. U toj službi ostaje do smrti.
1923. Postiže doktorat na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U doktorskoj dizertaciji obradio je utjecaj liturgije na francuske književnike.
1923. Nakon postignutog doktorata privatno studira sve do smrti najprije kršćansku filozofiju, teologiju te sve važnije papinske i crkvene dokumente posljednjih decenija. U posljednje vrijeme posebno je proučavao suvremene moralne probleme. Iste 1923. g. polaže vječni zavjet čistoće kojim se potpuno posvećuje Isusu Kristu i radu za proširenje njegova Kraljevstva.
- 1922.—1928. Kroz šest godina svoga boravka, u Zagrebu sve svoje slobodna vrijeme posvećuje apostolskoj djelatnosti u katoličkim organizacijama za mladež. Uvodi Katoličku Akciju Pape Pija XI u Hrvatsku. Jedan je od suosnivača Hrvatskog Orlovskog Saveza kojemu daje geslo »Žrtva-Euhardstija-Apostolat«; vrši ondje dužnost tajnika i potpredsjednika. Broji se među najveće promicatelje liturgijske obnove i euharistijskog života u hrvatskom narodu. Svima svijetli nenadmašivim primjerom revnosti za proširenje Kristova Kraljevstva i nadnaravno dobro bližnjih. Živi svetačkim životom ispunjenim ljubavlju prema bližnjima i herojskim nastojanjima oko postizanja kršćanske savršenosti. Piše brojne članke i druge spise ostavivši tako bogatu idejnu i duhovnu baštinu. Glavna mu je karakteristika bila ljubav i vjernost Crkvi i Papi. Njegovo ime znači jedan cijeli program života i rada.
1928. 10. V. — Prelazi u Vječni život ostavljajući za sobom svjetli trag u Crkvi u Hrvatskoj. Na smrtnoj postelji prikazuje svoj život Bogu kao žrtva za hrvatsku mladež. Tijelo mu je bilo sahranjeno na Mirogoju u Zagrebu.
1958. Pokrenut je informativni biskupski postupak za njegova proglašenje blaženim.
1977. Posmrtni ostaci prenešeni su mu u Baziliku Srca Isusova u Zagrebu koju je redovno pohađao kroz šest godina svoga boravka u Zagrebu.
1978. Prigodom 50. Obljetnice njegove smrti održan je u Zagrebu Simpozij pod naslovom »Pojava i začenje Ivana Merza u Crkvi u Hrvatskoj«.

SLIKA NA OMOTU: Mladi hodočasnici iz Hrvatske s Papom 30. ožujka 1985. Uz Papu kard. Kuharić i splitski nadbiskup dr Frane Franić

DR SLAVKO ŠARIĆ

učenik i nasljednik Ivana Merza

U nedjelju 5. kolovoza 1984. na blagdan Gospe Sniježne, prešao je u Vječni život u svojoj 77. godini dr Slavko Šarić, vjerni suradnik i pomoćnik Postulature za beatifikaciju Ivana Merza. Bez ikakve naknade pružao je svoje lektorske i tehničke usluge prilikom uređivanja našega Glasila i to od početka njegova izlaženja pa sve do prošloga broja pridonoseći tako sa svoje strane odvijanju postupka za proglašenje blaženim sluge Božjega Ivana Merza. Uredništvo Glasila Postulature »Ivan Merz« izražava mu ovom prigodom svoj iskreni i veliki HVALA, a ovim komemorativnim retcima želi mu ovjekovječiti spomen na stranicama lista onoga, čiji je bio učenik i nasljednik na zemlji i čiju prijateljsku blizinu, kako vjerujemo, sada uživa na nebu.

Dr Slavko Šarić s Papom u svibnju 1984.

Dr Slavko Šarić rodio se 1907. god. u Bosni, u mjestu Livnu. Gimnaziju je pohađao kao vanjski đak kod isusovaca u Travniku, gdje je maturirao 1927. godine. Poslije mature upisuje na Filozofskom fa-

kultetu u Zagrebu studij francuskog jezika, arheologiju i povijest umjetnosti. 1931. godine je diplomirao, a doktorirao je iz filozofije na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu na temelju dizertacije »Iluminacije

— minijature svečane Biblije iz 14. stoljeća« (ova se Biblija čuva u Zagrebu u Metropolitanskoj knjižnici). Po završetku studija postaje profesorom francuskog jezika na Nadbiskupskoj gimnaziji u Zagrebu, u čemu naslijeđuje dr Ivana Merza, kojega je osobno poznao i s njime surađivao u Orlovskoj organizaciji. Kao profesor predaje mnogim budućim svećenicima i biskupima, a među njegove đake broji se i kardinal Franjo Kuharić. Predavao je također i na Katehetskom institutu Bogoslovske fakulteta od njegova osnutka od 1973. i to povijest Crkve i povijest crkvene umjetnosti. Nakon rata kad više nije mogao vršiti prosvjetnu službu prelazi u privredu. Mirovinu je dočekao kao službenik u poduzeću Informator. Uz svoj posao, dr Šarić aktivno se angažirao kao lektor i korektor brojnih katoličkih izdanja pa se tako njegovo ime može susresti na mnogim vjerskim izdanjima posljednjih dvadesetak godina.

Još kao đak isusovačke gimnazije u Travniku, dr Slavko Šarić uključuje se u Orlovski pokret, te dolaskom na studij u Zagreb postaje tajnikom Mahnićevog Đačkog Orlovskog Okružja. U uskoj je vezi s dr Ivanom Merzom koji ga posebno upućuje u orlovski rad i čiji ga sveti primjer u svemu potiče.

Dokinućem Orlovstva šestojanuarskom diktaturom, dr Šarić nastavlja svoj katolički rad u Križarstvu koje se osniva 1930. godine. Već naredne godine biran je u predsjedništvo Velikog Križarskog Bratstva i tu obavlja dužnosti najprije tajnika, a onda podpredsjednika. Godine 1939. zagrebački nadbiskup dr Alojzije Stepinac imenovao ga je predsjednikom Velikog

Križarskog Bratstva, a na toj funkciji je naslijedio dr Ivana Protulipca. Tu je dužnost vršio dvije godine.

Poslije dvadeset godina dr Šarić posebno se angažirao u radu postupka za proglašenje blaženim dra Ivana Merza pomažući bez ikakve naknade pri izdavanju biografija Sluge Božjega, Glasila Postulature Ivana Merza te drugih publikacija. Preveo je također sa francuskog na hrvatski jezik doktorsku dizertaciju Ivana Merza o utjecaju liturgije na francuske književnike.

Tri mjeseca prije smrti dr Šarić sudjeluje na Simpoziju o hrvatskom katoličkom laikatu što se održao na Lateranskom sveučilištu u Rimu 12. i 13. svibnja 1984. Na Simpoziju je nastupio predavanjem o Katoličkoj Akciji među Hrvatima. Njegova nazočnost na Simpoziju bila je posebno pozdravljena jer je svojim sudjelovanjem i svojom osobom predstavljao hrvatski katolički laikat iz prve polovine našega stoljeća, kad je on doživljavao svoj najpuniji rascvat. Za vrijeme svoga boravka u Vječnom Gradu, dr Šarić susreo se posebno sa Svetim Ocem. Kad je Papi bio predstavljen kao učenik, i potom u svojstvu profesora kao nasljednik dra Ivana Merza, Sveti Otac je, čuvši za ime Ivana Merza na francuskom rekao: »Bio je to velik čovjek, velik čovjek — C'était un grand homme, un grand homme.« Vraćajući se iz Rima, kamo je došao prvi i posljednji put, dr Šarić je rekao kako mu je to bila posljednja radost u životu.

Dr Slavko Šarić umro je u Zagrebu, 5. kolovoza 1984. nakon kratke bolesti u dobi od 77 godina i sahranjen je na zagrebačkom groblju Mirogoju.

USPOMENE DR SLAVKA ŠARIĆA NA ŽIVOT I RAD MLADIH KATOLIKA SVOGA VREMENA

Za vrijeme svoga boravka u Rimu gdje je sudjelovao na Simpoziju o hrvatskom katoličkom laikatu, dr Slavko Šarić, na molbu prijatelja opisao je svoje uspomene o radu u katoličkim organizacijama. Učinio je to odmah u Rimu na nekoliko stranica, kaneći po povratku kući uspomene proširiti i detaljnije razraditi. Nažalost smrt ga je u tome pretekla. Ostalo je samo tih nekoliko rimskih stranica iz kojih ovdje donosimo glavni dijelove.

*Dr Slavko Šarić čita svoje predavanje
o Katoličkoj Akciji na Simpoziju
o hrvatskom katoličkom laikatu u Rimu,
12. V. 1984.*

Za mojih gimnazijskih dana u Nadbiskupskoj gimnaziji u Travniku od 1921. do 1927. oci isusovci su za nas vanjske đake, koji nismo bili sjemeništarc, organizirali tzv. literarne sekcije koje su bile učlanjene u Jugoslavensku đacku ligu, osnovanu nakon I. svjetskog rata.

U tim sekcijama čitali su se vlastiti literarni sastavci, držali su se književni referati, sviralo se na tamburice. Uz to je postojala i Marijina kongregacija sa svojim običajnim duhovnim programom. Većina đaka bili su članovi i jedne i druge organizacije.

Dolaskom Orlovstva osnovan je u sjemeništu Nadbiskupske gimnazije za sjemeništarc Đački Orao I, a za nas vanjske đake Đački Orao II. Koliko je bilo oduševljenje nas đaka, svjedoči činjenica da smo u veoma kratkom vremenu uspjeli

nabaviti gotovo sve sprave za tjelovježbu koju je promicalo Orlovstvo. U gradu je postojao i Hrvatski Sokol u kojem su bili članovi i neki naši sudrugovi iz gimnazije. Nastojali smo ih svojim vježbanjem nadvisiti, što nije išlo baš lako, jer oni su imali plaćenog tehničara, a nama je samo povremeno znao netko doći iz Sarajeva da nam pokaže koju vježbu.

Kako je središnjica Orlovskog pokreta iz Zagreba, Hrvatski Orlovski Savez, slao mnoštvo materijala ne samo za vježbe, nego i za prosvjetnu i duhovnu izobrazbu, to smo imali prosvjetne sastanke, a uz to i sastanke literarne sekcije. Ubrzo se uvidjelo da je ta dvostrukost nezgodna. Uto su bile proglašene i Krapanjske rezolucije (1925) kojima su đaci Orlovi prestali biti članovi Lige i orjentirali se samo na članstvo i aktivnost u Orlovskom pokretu. Orlovstvo je nama kao gimnazijalcima više značilo nego sve druge organizacije i više nego nastojanje otaca isusovaca da nas odgoje kao dobre katolike. Do tada je gimnazija postojala četrdesetak godina, ali mi nije poznato da je netko od vanjskih đaka otišao u Bogosloviju, a niti u Katoličku organizaciju u Sveučilištu. Od moje generacije, dakle prve orlovske, svi koji smo došli u Zagreb stupili smo u »Mahnić«, ogranak Orlovske organizacije za sveučilištarce. Već druge godine od vanjskih đaka otišao je u bogosloviju u Sarajevo Milivoj Cekada, a njega su slijedili Pečrčinlić i neki drugi. Bio je to očiti utjecaj orlovstva.

Kao studenti nastavili smo rad u Orlovstvu. Svake subote imali smo sastanak u »Mahniću« s predavanjem, diskusijom i razgovorom o organizacijskim potrebama. Dr Ivo Protulipac, koji je bio predsjednik određivao bi tko će sutra, u nedjelju posjetiti koje Orlovsko društvo u Zagrebu ili okolici te ondje održati predavanje, pokazati vježbe ili uputiti u poslovanje. Rado smo išli, pa i onda kad je trebalo u provinciji ostati i više dana.

Pojedine ljude iz HOS-a susretali smo dnevno, jer smo sve slobodno vrijeme najradije provodili u prostorijama HOS-a, koje su se nalazile na Pejačevićevom trgu (danas Britanski trg). Dobro smo ih upoznali i zavoljeli, osobito trojicu: dra Ivu Protulipca, dra Avelina Cepulića i dra Iva-

na Merza. Nema toga čime nam nisu im" ponirali. Nismo znali koga bismo više voljeli, više mu se divili ili ga nasljeđovali. Protulipac nas je sve zanosio i oduševljavao. Avelin nam je imponirao svojim mirom, staloženošću, znanjem, a Merz svojom duhovnošću. Imali smo u »Mahniću« duhovnika, oca Foretića, koga smo svi zaista voljeli, ali Merz je bio taj koji nam je na početku sastanka kojih pet minuta protumačio tekstove sutrašnje nedjeljne sv. Mise te poslanicu i evanđelje. To nas je frapiralo da mladi profesor laik pokraj svećenika i to isusovca, govori kao kakav svećenik.

Gledao sam dnevno Merza u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu, na stalnom mjestu u klupi. Njegov stav u molitvi i svaganja silno pobožna sveta Pričest ostavili su na mene neizbrisiv dojam za sav život. Mladi profesor, doktor, tako pobožan i tako oduševljen za sv. Crkvu, i tako svjedoči svoju vjeru — to se moralo pamtit i nasljeđovati. O tome smo mi tadašnji studenti znali često razgovarati.

Dobio sam lijepu vjersku poduku u gimnaziji u Travniku i prakticirao sam svoju vjeru. No moram reći da sve što sam dobio kroz moje gimnazijske dane od otaca isusovaca koji su vodili travničku gimnaziju, to sam produbio, usavršio i dopunio dolaskom u Zagreb i uključujući se u život i rad Orlovstva. Kao đaci imali smo svake godine u Travniku trodnevne duhovne vježbe što je bio zapravo dio školskih dužnosti. No godišnje zatvorene duhovne vježbe u Orlovskom društvu, u »Mahniću«, a pod vodstvom oca Kozelja, bile su nešto posve drugo i svi smo na njih rado išli. Slušati Merza o enciklikama, o poslušnosti biskupima, o Papi, ispunjalo je naša srca ljubavlju prema Crkvi i Kristovu Namjesniku. Iz Travnika sam ponio puno toga o Papi, ali u »Mahniću« sam došao do svoga nikad promjenjenog gledanja na Svetog Oca.

Orlovstvo je unijelo ljubav prema Svetom Ocu u hrvatskom narodu. Do dolaska Orlovstva, masonerija je uspjela gotovo izbrisati ideju papinstva u hrvatskim narodu. Na Papu se i na Rim gledalo kao na nešto protivno Hrvatima i preko toga se prelazilo, ako ne s omalovažavanjem a to onda s nemarom; smatralo se dostatnim poštivati svećenika. Čak je i biskup bio

dalek i nedohvatan; ta puk ga je viđao tek na krizmi. A sada dolazi nagli preokret. Orlovstvo provodi svake godine u svim pokrajinskim organizacijama proslavu Papinskog dana a onda se usudi u Zagrebu proslavljati ga sve svečanije i svečanije, tako da će Križari na svoje svečane proslave u Zagrebačkom zboru okupiti tisuće zagrebačkih katolika. Nije više kod prolaženja prije orlovske, a sada križarske svečane povorke bilo pogrdnih povika »Papina garda«, nego križarsku je povorku pratio ulicama Zagreba veliki špalir građana koji su išli prema prostorijama Zagrebačkog zbora (danas dvorana Studentskog centra).

Kao mladi studenti oduševili smo se odmah Katoličkom Akcijom i to upravo stoga što dolazi od Pape. A o njoj su nam neiscrpno govorili Merz, Kniewald i Protulipac; prva dvojica teoretski i tumačeći, a Protulipac praktički i nalažući nam da o njoj govorimo orlovskoj omladini na sastancima i tečajevima što smo ih držali. Zaokret u Katoličkom pokretu u smislu Katoličke Akcije, što su nam ga oni tumačili, odveo nas je posve k crkvenosti; Papa nam je bio doista Kristov namjesnik za koga bismo sve dali, biskup nam je postao učitelj i dragi vođa.

Merčev i Protulipčev zaokret katoličkog gibanja prema načelima Katoličke Akcije izazvao je na svim nivoima, pogotovo kod svećenstva i katoličkih laika proučavanja, pisanje, raspravljanje o Katoličkoj Akciji, o ulozi Crkve u narodu, o duhovnosti. Stupci novinskih članaka otvorili su se tematici Katoličke Akcije, objavljivale su se brošure o njoj, nastalo je bistrenje pojmo'va i dioba duhova, kako je to upravo želio biskup Mahnić sa svojim pokretom.

Na mene je kao studenta veoma djelovala Merčeva duhovnost, ali isto tako i pobožnost Protulipca i Avelina kad sam ih imao prilike gledati svake godine na đačkim tečajevima kako pobožno prisustvuju svetom Misi i primaju svetu Pričest. I nije čudo da su njihovi primjeri tim prigodama i prigodom posjeta društvima potvrđivali pravilo organizacije o mjesečnoj ispovijedi i pričesti članova. To je bilo nešto revolucionarno u vrijeme kad je Crkva propisivala obvezatnu ispovijed i pričest jednom godišnje. Orlovi su to striktno provodili upravo zadivljujući vjernike svo-

jih župa. A tome su se čudili i mnogi župnici, naročito oni u kojima je još tinjao jozefinistički duh. Dodamo li još k tome duhovne vježbe i tečajeve po manjim mjestima za obične članove, možemo razumjeti koliki je to bio temelj duhovne izgradnje naroda i primjer običnom puku! Tome valja pridodati i pouku u društvima o liturgiji koju je započeo u prvom redu Merz trpajući knjižice za recitiranu sv. Misu onima koje je HOS slao kao delegate u posjet Orlovskim društvima u provinciju. Među predavanjima s duhovnim temama, nisu bila rijetka ona o tumačenju liturgije i općenito o liturgiji, što ih je HOS redovito slao.

Sve je to bio predokus liturgijske reforme Drugog vatikanskog sabora i to četrdesetak godina prije. Bio je to temelj što su ga gradili Orlovi i Križari za liturgijsku obnovu i današnju praksu sudjelovanja vjernika u službi Božjoj te pričješćivanja pod Misom. Merčevo pripovijedanje da je Misa nepotpuna bez pričesti djelovala je i na nas oko njega, te na svu našu orlovsko-križarsku omladinu. I onda se na" rod lako mogao povesti za primjerom svoje mladosti. Smrt Ivana Merza svih nas se duboko dojmila. Uspomena na njega ostala je uvijek živa u našim dušama. Vijekom postojanja Organizacije, spomen na Merza podržavao se trajno, osobito o datumima njegova rođenja i smrti i uvijek se pozivalo na njegove ideje i njegov primjer.

I još jedan momenat iz života trojice naših vođa i učitelja nikad ne zaboravljam. Hrvatski Orlovski Savez i Veliko Križarsko Bratstvo za razgranate organizacijske poslove i djelatnosti trebali su mnogo novaca. Mogući crkveni ljudi teško su davali; sami članovi nisu mnogo imali, a trebali su za potrebe svojih organizacija, prostorije, odore, gimnastičke sprave itd. Njih su trojica po potrebi pri" donosili što su više mogli; nijedan nije nikada iz organizacijske blagajne naplatio svoje putne troškove a mnogo su putovali zbog organizacijskih poslova, osobito Protulipac. Materijalno su pomagali, da nitko ne zna, siromašne članove Orlovskog društva Mahnića. U njima trojici, Merzu, Avelinu, Čepuliću i Protulipcu uvijek sam

gledao tri velikana u našem Pokretu, čija se djela ne smiju zaboraviti i jednom se moraju otkriti i procijeniti.

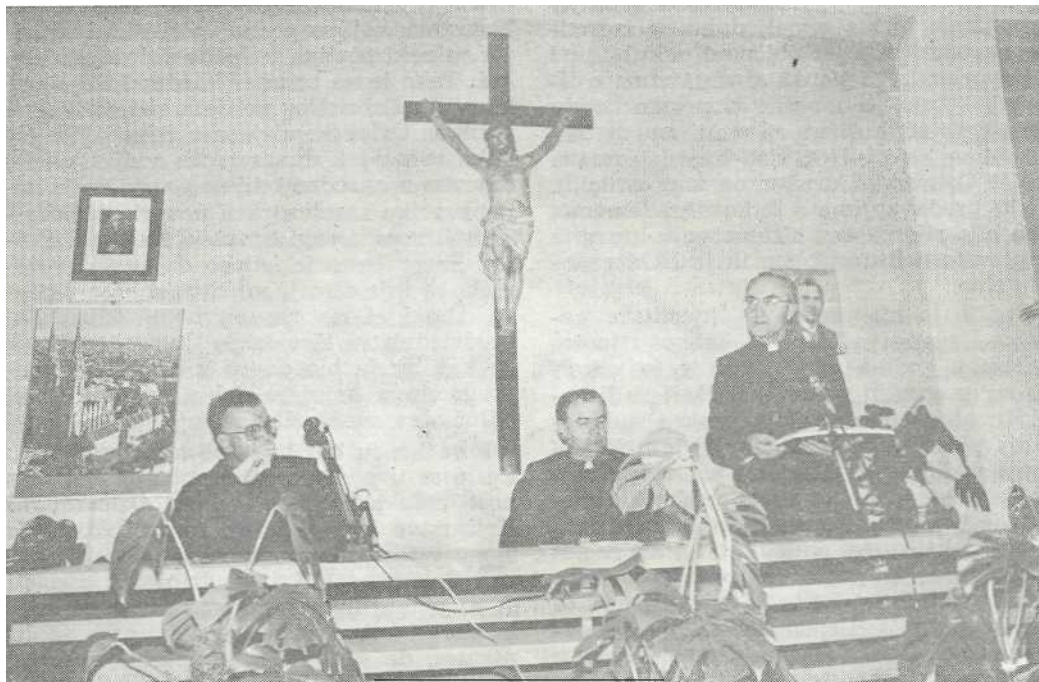
Orlovstvo, i poslije Križarstvo dali su Crkvi iz laičkih redova nekoliko desetaka bogoslova koji su postali svećenici i od kojih su neki postigli ugledne položaje u Crkvi. Tako je na primjer kardinal Štepinac, kao član Orlovskog pokreta sudjelovao na velikom Orlovskom sletu u Brnu 1922. Na slikama se još danas može vidjeti kako odjeven u narodno odijelo svoga kraja nosi hrvatsku zastavu pred povorkom hrvatskih Orlova. Drugi hrvatski kardinal Franjo Šeper često je isticao da svoje svećeničko zvanje duguje mladom studen'u prava Dragi Cerovcu, agilnom odborniku predsjedništva Hrvatskog Orlovskog Save" za koji ga je bio doveo u Marijinu Kongregaciju u kojoj je dobio poticaje te se odlučio za svećeničko zvanje.

I na koncu bih htio još nešto nadoda i. Često se u poslijeratnim godinama u javnosti čula primjedba da su Orlovstvo i Križarstvo bili povezani sa politikom. To mogu tvrditi samo neupućeni. Tko iole pozna Orlovstvo i Križarstvo dobro zna da se ni jednu ni drugu organizaciju ne može povezivati s politikom. Povijesne su činjenice, da su obje organizacije kao dio Katoličke Akcije uvijek odlučno stajale na načelu izvan i iznad stranačke politike. Poslije dra Ive Protulipca, bio sam imenovan od nadbiskupa Alojza Štepinca, predsjednikom Velikog Križarskog Bratstva i tu odgovornu dužnost obnašao sam dvije godine, od 1939. do 1941., a da poslije rata zbog toga nisam imao nikakvih nepravilnosti me je tko pozivao na bilo kakvu odgovornost. Od apolitičnosti, organizacija nikada nije ni u čemu odstupila. To je povijesna činjenica koja se može lako provjeriti, pa je Simpozij o katoličkom laikatu održan u Rimu 12. i 13. svibnja 1984., mnogo pridonio da se barem ovdje i sada mogla iznijeti sva istina.

Napisano u Rimu, 15. svibnja 1984.

Dr Slavko Šarić

SIMPOZIJ O HRVATSKOM KATOLIČKOM LAIKATU U RIMU 12. i 13. svibnja 1984:

Hrvatski profesori na rimskim crkvenim sveučilištima otvaraju na Lateranskom sveučilištu Simpozij o laikatu Crkve u Hrvata. S lijeva na desno: o. Atanazije Matanić, franjevac, o. Stjepan Krasić, dominikanac, o. Ivan Fuček, isusovac

U povodu završnih proslava jubileja Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata, hrvatska zajednica u Rimu u suradnji s Papinskim Lateranskim sveučilištem, priredila je Simpozij o hrvatskim katoličkim laikima u dvadesetom stoljeću. Ovaj skup bio je ujedno i odgovor na poziv hrvatskih biskupa što su ga uputili još 1976. godine u svojoj poslanici na početku proslave jubileja u kojoj pozivaju teologe, povjesničare i znanstvenike da osvijetle i probude bogatu kršćansku baštinu u povijesti hrvatskog naroda. Prvi poticaj da se ovaj skup organizira, došao je međutim još nakon proslave 60. obljetnice uvođenja Katoličke Akcije među Hrvate, što je održan također u Rimu 16. XII 1983., kad se pokazalo da bi trebalo i na jednom znanstvenom nivou produbiti poznavanje djelatnosti katoličkog laikata u ovome stoljeću. Jubilarna proslava 1300 godina kršćanstva među Hrvatima dala je tome još više motiva i smjestila je održavanje ovoga Simpozija u okvire općenarodnog jubileja. Osim toga Simpozij je imao također za cilj upoznati stranu javnost s bogatstvom trinaeststoljetne kršćanske baštine među Hrvatima pa su stoga sva predavanja bila održana na talijanskom jeziku. Preko kardinala Casarolija, vatikanskog državnog tajnika, Sveti Otac je predavačima i sudionicima Simpozija poslao pozdravne telegrame, koje objavljujemo na posebnom mjestu. Također su i drugi crkveni velikodostojnici poslali svoje pismene pozdrave sudionicima Simpozija.

TIJEK ODRŽAVANJA SIMPOZIJA

Simpozij je bio organiziran u trajanju od dva dana, subota i nedjelja 12. i 13. svibnja 1984. U subotu 12. svibnja bila su održana predavanja na Laternaskom sveučilištu, a u nedjelju poslije podne Simpozij je završio koncelebriranom svetom Misom u hrvatskoj nacionalnoj crkvi sv. Jeronima i potom primanjem u istoimenom Papinskom hrvatskom zavodu uz crkvu. Simpozij je otvorio dr o. Stjepan Krasić, hrvatski dominikanac, redoviti profesor crkvene povijesti na Papinskom sveučilištu sv. Tome Akvinskog ili Angelicumu u Eimu. On je naglasio u svom uvodnom nagovoru da skup ima isključivo znanstveno obilježje i ograničava se samo na iznošenje povijesnih činjenica, na temelju dostupne građe. Tijekom prijepodneva radovima je predsjedao dr o. Ivan Fuček, hrvatski isusovac, redoviti profesor moralne teologije na Papinskom sveučilištu, Gregorijani u Rimu. Tijekom poslijepodneva radovima je predsjedao i potom zaključio prvi dan Simpozija dr o. Atanazije Matanić, hrvatski franjevac, profesor na Papinskom sveučilištu Antonijanumu u Rimu. Predavači su bili hrvatski svećenici, redovnici i svjetovnjaci, i to uglavnom oni koji su svojim dosadašnjim znanstvenim radom bili produbili i proučili pojedina pitanja iz spomenutoga razdoblja povijesti Katoličke Crkve u hrvatskom narodu.

PREDAVAČI I TEME PREDAVANJA

Predavanja Simpozija razdijeljena su na četiri povijesna odsjeka. Za prvo razdoblje od 1900. do 1918., nastupio je dr o. Atanazije Matanić s predavanjem »Početak i prvo razdoblje Hrvatskog Katoličkog Pokreta« i vlč. Josip Bozanić, svećenik krčke biskupije s predavanjem »Biskup Antun Mahnić — začetnik Katoličkog Pokreta«. Vlč. Bozanić koji studira u Rimu, svoju licencijsku radnju izradio je upravo o biskupu Mahniću na Bogoslovskom fakultetu u Zagrebu.

Drugo razdoblje od 1918. do 1929. obradilo je pet predavača. Dr o. Božidar Nagy, isusovac iz Rima prikazao je »Ogranke Katoličkog Pokreta do 1929.«. Dr Marin Skarica, svećenik splitsko-makarske nadbiskupije, iz Splita, obradio je temu »Svjetovnjak Ivan Merz — promicatelj liturgijske obnove u Hrvatskoj«. O istoj temi dr Skarica je napisao svoju doktorsku dizertaciju i obranio je u Rimu na Papinskom liturgijskom institutu 1975. Jedna studentica pročitala je potom predavanje Viktorije Švigir »Marica Stanković — utemeljiteljica Prvoga svjetovnog instituta u Hrvatskoj«. O. Zvonimir Zlodi, član hrvatske provincije franjevaca konventualaca, ispovjednik za hrvatski jezik u Bazilici sv. Petra u Vatikanu i ravnatelj Zavoda vatikanskih pokorničara, govorio je o temi »Sveta Stolica i hrvatski svjetovnjaci«. Hrvatski franjevac dr o. Ante Budimir, član provincije sv. Jeronima govorio je o temi: »Sabor hrvatskih biskupa i katolički svjetovnjaci«.

O trećem razdoblju hrvatskog katoličkog laikata u ovome stoljeću od 1929. do 1945. govorila su četiri predavača. Dr Stanko Vitković svećenik zagrebačke nadbiskupije, iz Zagreba, obradio je temu »Hrvatiki katolički laici od 1929. do 1945.« Dr Viktorić je napisao i obranio doktorsku dizertaciju na Lateranskom sveučilištu o Hrvatskom katoličkom pokretu. Potom je bilo pročitano predavanje prof. Radovana Grgeca glavnog urednika Hrvatskog književnog društva sv. Cirila i Metoda iz Zagreba koje je nosilo naslov »Katolički svjetovanjaci u Hrvatskom književnom društvu sv. Jeronima i sv. Cirila i Metoda«. Predavanje je pročitao g. Karlo Steinfel iz Rima. Jedini predstavnik predratnog katoličkog laikata, dr Slavko Šarić iz Zagreba, govorio je o temi »Katolička Akcija u Crkvi u Hrvatskoj«. Dr Petar Vrankić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije i profesor crkvene povijesti na Visokoj teološkoj školi u Sarajevu govorio je o temi: »Katolički laici i vjerski tisak u Bosni i Hercegovini«.

Dva predavača obradila su poratno razdoblje djelatnosti katoličkog laikata, tj. od 1945. do 1984., dr Josip Čorić, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije iz Rima: »Hrvatski katolički laici od 1945. do Mariološkog i Marijanskog kongresa 1971.«, te Martin Vidović iz Rima: »Svjetovnjaci u Crkvi u Hrvata od Marijanskog kongresa do danas.«

ZAVRŠETAK SIMPOZIJA U CRKVI I ZAVODU sv. JERONIMA

*Hrvatska nacionalna crkva sv. Jeronima
u Rimu*

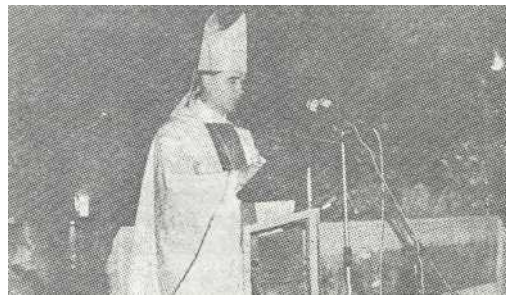
Simpozij je završio u nedjelju 13. svibnja koncelebriranom svetom Misom u hrvatskoj nacionalnoj crkvi sv. Jeronima u Rimu.

Prije svete Mise rektor Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima, mons. Ratko Perić održao je za nazočne strane goste i uzvanike predavanje o petstoljetnoj prisutnosti Hrvata u Vječnom Gradu s posebnim osvrtom na povijest crkve i zavoda sv. Jeronima.

Koncelebriranu svetu Misu predvodio je biskup Paul Cordes, potpredsjednik Papinskog vijeća za laike. U svojoj propovijedi, tumačeći nedjeljno evanđelje, biskup Cordes je na koncu citirao Papine riječi o Ivanu Merzu što ih je tjedan dana prije bio uputio mladim hrvatskim hodočasniciima naglasivši da bi u ovoj prigodi bilo neopršteno ne spomenuti Ivana Merza. Kod svete Mise pjevao je dobro uvježbani zbor sastavljen za ovu prigodu od hrvatskih sestara, bogoslova i svećenika. Nakon liturgijske svečanosti u crkvi, slijedilo je primanje u prostorijama Hrvatskog Zavoda sv. Jeronima. Na početku primanja svim nazočnim gostima bio je predstavljen dr Slavko Šarić koji je potom u nekoliko riječi iznio svoje uspomene i sjećanja na rad predratnog katoličkog laikata čiji je bio predstavnik na ovom Simpoziju.

Na ovoj završnoj svečanosti u crkvi i Zavodu sv. Jeronima, bila su nazočna i dva kardinala: kardinal Paolo Bertoli, kamerlengo svete rimske Crkve i kardinal Opilio Rossi, donedavni pročelnik Papinskog vijeća za laike.

Simpozij o hrvatskom katoličkom laikatu u 20. stoljeću, što se održao u Rimu angažirao je cijelu hrvatsku zajednicu koja boravi u Vječnom Gradu. Svatko je pridonio prema svojim mogućnostima što je mogao. Ujedinili su se i dijecezanski svećenici i redovnici raznih redova, časne sestre i laici bilo u predavanjima, bilo u organiziranju, bilo u materijalnoj pomoći, pa uspjeh stoga nije izostao. Ovaj Simpozij bio je prva manifestacija ovakove vrste na znanstvenom nivou što su ga priredili Hrvati u Rimu s tematikom iz povijesti Crkve u Hrvata.

*Biskup Paul Cordes, potpredsjednik Papinskog
Vijeća za laike predvodi sv. Misu u hrvatskoj
nacionalnoj crkvi sv. Jeronima u Rimu na za-
vršetku Simpozija o hrvatskom katoličkom
laikatu*

PAPA IVAN PAVAO II I SIMPOZIJ O HRVATSKOM KATOLIČKOM LAIKATU

Obavješten o održavanju Simpozija o hrvatskom katoličkom laikatu na Papinskom Lateranskom sveučilištu, Sveti Otac je u nekoliko navrata izrazio svoje zanimanje i podršku ovoj inicijativi. Preko državnog tajnika kardinala Agostina Casarolia, Sveti Otac je uputio sudionicima Simpozija dva telegrama. Prvi telegram bio je naslovljen na Papinskog vikara za rimsku biskupiju, kardinala Ugu Polettia a drugi na rektora Lateranskog sveučilišta mons. Pietra Rossana.

Prva Papina poruka sudionicima Simpozija

Telegram mons. Pietru Rossanu, rektoru Lateranskog sveučilišta, 9. 5. 1984.:

»U povodu Simpozija koji priređuje hrvatska zajednica u Rimu i tamošnje Papinsko Lateransko sveučilište o temi: Hrvatski katolički laički pokret u XX stoljeću, Njegova Svetost izražava svoje živo zadovoljstvo za taj kulturni pothvat, koji ima za svrhu komemorirati 13 stoljeća kršćanstva u Hrvata, te isto tako organizatorima, predavačima i sudionicima upućuje svoje čestitke. Želi da taj plemeniti narod uvijek uzdrži živom i svijetlom baklju vjere koju je primio od predaka, i ne bez žrtava kroz toliko stoljeća dalje prenio, oživljavajući je sada u velikodušnoj crkvenoj zauzetosti, zaziva obilje Božjeg blagoslova i od srca upućuje zamoljeni apostolski blagoslov. — Kardinal Casaroli, Državni Tajnik«.

Druga Papina poruka

Telegram kardinalu Ugi Polettiju 10. V.1984.:

»Sudionicima Simpozija o katoličkom laikatu koji će se održati na Papinskom Lateranskom sveučilištu što ga organizira hrvatska katolička zajednica u Rimu, Vrhovni Svećenik upućuje svoj očinski pozdrav, želeći da tema susreta uzmogne pridonijeti što boljem poznavanju gorljivog i hrabrog života i svjedočenja kršćanske vjere, koju su sunarodnjaci očitovali kroz stoljeća i od srca im podjeljuje traženi apostolski blagoslov želeći im obilje milosti od Gospodina. Kardinal Casaroli.«

Papin pozdravni govor na hrvatskom na generalnoj audiciji 16. V. 1984.

Predavačima, organizatorima i sudionicima Simpozija koji su pošli na susret s Papom u generalnu audijenciju u srijedu 16. svibnja želeći susretom sa Svetim Ocem upotpuniti i okruniti radove Simpozija, Papa je na hrvatskom jeziku uputio ove riječi:

»Srdačno pozdravljam sve sudionike Simpozija o hrvatskom katoličkom laikatu u dvadesetom stoljeću što se ovih dana održao u Rimu, Simpozij je pokazao veliko bogatstvo djelovanja hrvatskih laika u prvoj polovini našega stoljeća. Njihov primjer neka ohrabri današnje hrvatske katoličke laike da slijedeći koncilsko učenje o laikatu, otkriju svoje nezamjenljivo mjesto u Crkvi, kako bi svojim životom mogli dati svjedočanstvo za evanđeoske vrijednosti na rast crkvene zajednice i za opće dobro društva. Vama i hrvatskim katoličkim laicima u domovini i po svijetu od srca podijeljujem svoj apostolski blagoslov«.

Papine riječi o Ivanu Merzu

Na počasnom mjestu, svega nekoliko metara od povišenog mjesta s kojega je Papa govorio na audijenciji, nalazio se dr Slavko Šarić, jedini predstavnik predratnog katoličkog laikata koji je sudjelovao na Simpoziju. Nakon završenog govora, kada se Papa pozdravljao s nazočnima koji su bili blizu njega i kad mu je dr Slavko Šarić bio predstavljen kao učenik i nasljednik Ivana Merza na katedri francuskog jezika na Nadbiskupskoj gimnaziji u Zagrebu, Sveti je Otac čuvši za Ivana Merza na francuskom jeziku rekao: »BIO JE TO VELIKI ČOVJEK, VELIKI ČOVJEK!«

IZ PISAMA I PORUKA UPUĆENIH SIMPOZIJU OD STRANIH I DOMAĆIH CRKVENIH DOSTOJANSTVENIKA

Kardinal Eduardo Pironio, predsjednik Papinskog vijeća za laike:

»Želim se pridružiti vašem slavlju i zajedno s vama pjevati Ocu Magnificat za divna djela što ih je On učinio tijekom svih stoljeća u hrvatskom narodu. Pratit ću vas svojom molitvom.

Prihvaćajući poziv vaših biskupa, što je izražen u pastoralnom pismu za tu prigodu, vi želite razmišljati »o toj povijesti vjere vaših otaca: oni su vam je kroz duga i teška stoljeća sačuvali i prenijeli, ne bez tjeskobnih kušnja i golemih žrtava ... Zadržite čvrstu i živu baklju te vjere. Neka ona bude uvijek označena svojstvima koja su uvijek odlikovala vašu Crkvu: proživljenom pobožnošću prema Mariji, Majci hrvatskog naroda i dubokim zajedništvom s Apostolskom Stolicom.« (Pismo 10. svibnja 1984.)

Kardinal Silvio Oddi, predstojnik Svete kongregacije za kler:

»Izražavam svoje najživlje čestitke za ovu dužnu inicijativu i želje da hrvatski katolički laikat, kojega sam odlične predstavnike i prave heroje vjere imao privilegij poznavati, nakon što prođe razdoblje zimskog zahlađenja, uzmogne procvasti poput snažnog i plodnog drveta na više nego tisućljetnom stablu velikodušnog hrvatskog naroda i njegove duboke katoličke vjere. Neka Gospodin, zagovorom Blažene Djevice Marije i vaših svetaca starih i novih, probudi među mladićima i djevojkama, muževima i ženama vašega naroda uvijek nove i osvjedočene vjernike, apostole i svjedoke, koji će sakupiti bogatu i dragocjenu kršćansku baštinu i prenijeti je novim naraštajima dosljednim primjerom i čestim trpljenjem što ga ono sa sobom nosi, radosni da mogu svjedočiti da je Isus Krist Bog i Gospodar povijesti i svih naroda. Citajući bogat i zanimljiv program predavanja i priopćenja, uvjeren sam da će odatle proizaći novi poticaji i rasvjetljenja za budući program angažmana za vaš katolički laikat, i stoga zahvaljujemo poštovanim profesorima i znanstvenicima za njihov dragi trud i raspoloživost.« (Pismo 12. svibnja 1984.)

Kardinal Karlo Maria Martini, milanski nadbiskup:

»Primio sam s radošću program Simpozija što ga je u Rimu organizirala hrvatska zajednica. On je izraz duboke i autentične crkvene dimenzije. Skup je bio sigurno dragocjena prigoda za produbljivanje vjere kako bi svaki dio Božjeg naroda mogao pridonijeti, prema vlastitoj izvornosti i vlastitoj karizmi, izgrađivanju jedinstvenog tijela Kristova.« (Pismo 21. svibnja 1984.)

Biskup Dominik Hruškovsky, ravnatelj inozemne pastve za Slovake:

»Zahvaljujem za poziv i žao mi je što nisam mogao sudjelovati na zanimljivim predavanjima. Ako budu objavljena, predbilježujem se za jedan primjerak, jer vidim korist također i za naš apostolat laika.« (Pismo 18. svibnja 1984.)

Kardinal Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački:

»Sve sudionike i predavače na Simpoziju iskreno pozdravljam, želeći svima Božji blagoslov da i taj Simpozij, služeći istini, pridonese boljem poznavanju novije povijesti u našoj Crkvi. Tema je zanimljiva, opsežna i zahtjeva svestrano proučavanje.« (Pismo 1. svibnja 1984.)

Nadbiskup splitsko-makarski mons. Frane Franić:

»Čestitam na uspješnoj organizaciji Simpozija. Želim da taj Simpozij donese duhovne plodove za naš narod u tuđini i domovini i da upozna svjetsku katoličku javnost o našoj Crkvi u XX. stoljeću.« (Pismo, Uskrs 1984.)

Nadbiskup zadarski mons. Marijan Oblak:

»Lijepo Vas molim da svim sudionicima, organizatorima i predavačima prenesete moj pozdrav, popraćen molitvom za uspjeh Simpozija o katoličkom laikatu u Hrvatskoj.« (Pismo, 8. svibnja 1984.)

Biskup mostarski, mons. Pavao Žanić:

»Radujem se vašoj inicijativi i od svega srca pozdravljam Odbor koji je to organizirao, sve predavače i sudionike znanstvenog skupa, zazivajući obilan Božji blagoslov na sve vas i na vaše djelo, u nadi da će se Crkva među Hrvatima obogatiti vašim prinosima na području našega laikata.« (Pismo 4. svibnja 1984.)

Biskup subotički, mons. Matiša Zvekanović:

»Na Simpoziju ne mogu sudjelovati, ali se u duhu ujedinjujem s Vama. molim za uspjeh ovoga izlaganja i ustrajnost sa primljenim milostima krštenja.« (Pismo, 2. svibnja 1984.)

PAPA IVAN PAVAO II O IVANU MERZU I HRVATSKIM LAICIMA

U posljednje dvije godine Sveti Otac je u nekoliko prigoda u susretu s hrvatskim hodočasniciima kao i u svojoj poruci upućenoj Nacionalnom euharistijskom kongresu govorio o hrvatskim katoličkim laicima i o Ivanu Merzu. Evo kronološki tih Papskih riječi.

29. travnja 1982. g. tri stotine mladih Hrvata došlo je na hodočašće u Rim i toga dana sudjelovali su na generalnoj audijenciji na trgu Sv. Petra. Papa im je na hrvatskom jeziku upravio ove riječi:

»Dragi moji mladi Hrvati, štovatelji Sluge Božjega, Ivana Merza! S radošću pozdravljam vas koji ste u tako velikom broju došli u Vječni Grad. Vi se nadahnjujete idejama profesora Merza. On je veoma ljubio Crkvu i Kristova Namjesnika. Kada su ga jednom zapitali zašto ljubi Katoličku Crkvu i Svetog Oca odgovorio je: jer u Crkvi vidim jasnu sliku Spasitelja i Boga, a u svetom Ocu Papi pod prilikama čovjeka vidim Boga i Gospodina svoga. Evo vam primjera! Pozdravite mlade u dragoj mi Hrvatskoj i recite im neka i oni kao dr Merz budu uvijek vjerni Crkvi i hijerarhiji, neka ljube Isusa i Mariju.

Papa vas voli i blagoslivlje sve vas i vaše obitelji!«

Prigodom Svete Godine Otkupljenja, ponovno je tri stotine mladih Hrvata hodočastilo u Vječni Grad. 2. svibnja 1983. g. bili su primljeni u posebnu audijenciju. Papa je tom prigodom upravio ovaj govor:

»Hvaljen Isus i Marija! Dragi moji mladi Hrvati! Kao i prošlih godina, i ovog puta ste došli u velikom broju iz Zagreba, Splita i ostalih hrvatskih krajeva posjetiti Rim. Dobro nam došli!

Vaše hodočašće u ovoj Svetoj Godini Otkupljenja ima posebno značenje: želja da dobijete na svetim mjestima oprostjenje među tisućama i tisućama hodočasnika iz cijeloga svijeta.

Vi se nadahnjujete idejama velikog apostola hrvatske mladeži, profesora Ivana Merza. I on je, poput vas, pobožno hodočastio u Rim, Svete Godine 1925. sa grupom od stotinu mladića i bili su primljeni u audijenciju od mog Prethodnika, slavne uspomene, Pape Pia XI. Tom prilikom Sveti Otac je, između ostalog kazao: »Naši Prethodnici s potpunim pravom nazivali vas 'antemurale christianitatis'. Ovaj dični naslov, ovu divnu pohvalu podijelili su vašem narodu kao znak osobitoga priznanja jer ste zaista bili bedem kršćanstva. Treba da i vi velikodušno nastavite ove slavne tradicije i da budete bedem Svete Crkve.«

Da, dragi moji mladi Hrvati, vi poput vašega ideala profesora Merza trebate ljubiti i biti vjerni Svetoj Crkvi i Svetom Ocu Papi.

Poznato mi je da u ovoj godini slavite euharistijske kongrese i pripremate se slijedeće godine za Nacionalni Euharistijski kongres u svetištu na Mariji Bistrici. Kao doktor Merz, tako i vi posebno svratite pozornost na euharistijski život, koji je nadahnuo mnoge mlade duše. On je svaki dan primao svetu Pričest, često je adorirao, često se ispovijedao i imao je posebnu ljubav prema Majci Božjoj. Nemojte, dragi mladi, zaboraviti važnost česte svete ispovijedi. Ona je temelj vašega duhovnog života. Ona vas veže uz Krista.

Vraćajući se svojim kućama, ponovno učvršćeni vjerom i ljubavlju prema Isusu i svetoj Crkvi, ponesite iz Vječnoga Grada taj plamen ljubavi i revnosti. Neka ova Sveta Godina bude za vas uistinu godina Otkupljenja. Budite apostoli među svojim kolegama u školi ili na radu. Pozdravite mladeitelje, braću i sestre. Vama i svima njima misli na njih i da voli. Pozdravite vaše rod Hrvate u domovini i kažite im da Papa za njih moli, misli na njih i da ih voli. Pozdravite vaše roditelje, braću i sestre. Vama i svima njima od srca rado podjeljujem svoj Apostolski Blagoslov.«

Za jubileja mladih koji se održao u Rimu od 11. do 15. travnja 1984. na koncu Svete Godine Otkupljenja, došlo je u Vječni Grad preko četiri stotine mladih Hrvata iz domovine i inozemstva. Na Cvjetnicu 15. travnja 1984. pred večer bili su primljeni zajedno s mladima iz Poljske u posebnu audijenciju kod Svetog Oca koja se održala u Damazovu dvorištu u Vatikanu. U svome podužem govoru Papa je među ostalim rekao i ove riječi:

»U vašoj dugoj kršćanskoj povijesti imali ste divna svjedočanstva kršćanske vjere, koja ne smijete zaboraviti jer su blago bogate vjerske baštine vašega naroda.«

U svojoj pismenoj poruci što ju je uputio Crkvi u Hrvata prigodom održavanja Nacionalnog Euharistijskog kongresa, Sveti Otac Ivan Pavao II kaže:

»Spominjem također revne i uzorne pastire i laike koji su svojom svetošću i apostolskim zalaganjem ispisivali najljepše stranice katoličkoga pokreta u vašem narodu tijekom ovoga stoljeća. Njihov primjer i njihovo svjedočanstvo danas su posebno vrijedni. Drugi vatikanski opći sabor učiteljski je označio koju su ulogu pozvani vršili u suvremenom društvu i svojim Crkvama ne samo svećenici, redovnici i redovnice nego također i laici. U jednom društvu koje je izloženo napastima svakovrsnog materijalizma, katolički je laik pozvan svjedočiti uzdignuta čela i dosljednim životom, da »nema spasenja u nikome drugome osim u Isusu Kristu« (usp. Dj. Ap. 4, 12) i da ne možemo ići nikome drugome nego k Njemu koji ima »riječi života vječnoga« (Iv., 6, 69).«

U međunarodnoj Godini mladih dohrlilo je iz cijelog svijeta u Rim na susret s Papom više stotina tisuća mladih. Među njima bilo je i oko osam tisuća mladih Crkve u Hrvata; šest tisuća iz domovine, a dvije tisuće iz inozemstva, to su djeca naših radnika u tuđini. I ovom prilikom imali su mladi Hrvati sreću da se susretnu sa Svetim Ocem u posebnoj audijenciji. Bilo je to u subotu, 30. ožujka. Tom prigodom Sveti je Otac uputio mladima slijedeće riječi:

»Uzoriti Gospodine Kardinale, draga Braćo u episkopatu, dragi svećenici, časne sestre, bogoslovi i sjemeništarcu, predragi mladi Hrvati!

Srdačno vas pozdravljam i zahvaljujem što ste se u tako velikom broju odazvali Papinu pozivu i došli iz Jugoslavije, Njemačke, Kanade i drugih zemalja u Vječni Grad na Susret mladih. Velika mi je radost vidjeti vas tako vesele i odane Crkvi i Kristovu Namjesniku. Dobro došli u Rim, u zajedničku domovinu svih kršćana!

Mladi Crkve u Hrvata s Papom u Godini mladih

Ono što vam Papa želi reći ovom prigodom naći ćete u mome apostolskom pismu što sam ga ovih dana uputio mladima cijeloga svijeta, dakle i vama, a koje za ideju vodilju ima riječi iz poslanice Svetoga Petra: 'Budite uvijek spremni odgovoriti svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama {1 Pt. 3, 15}. To pismo, zajedno s mojom porukom mladima za svjetski dan mira i porukom vašega Kardinala Franje Kuharica, nadbiskupa zagrebačkog, čitajte i razmatrajte. Upozorite na te poruke i vaše vršnjake. Pisane su za vas da što lakše nadete pristup Isusu, koji je naš put, istina i život i da zajedno s njime izgrađujete sebe, svoju budućnost i bolji svijet utemeljen na pravdi, miru, moralnim vrijednostima, poštivanju ljudskoga dostojanstva i čovjekovih prava.

Na vašem naraštaju leži odgovornost prenijeti svetu katoličku vjeru u treće tisućljeće. U vas Crkva i Papa polažu velike nade. Na to vas obvezuje također i vjernost trinaeststoljetnoj kršćanskoj baštini vašega naroda što ste proslavili prošle godine Nacionalnim euharistijskom kongresom na Mariji Bistrici.

U ovoj međunarodnoj Godini mladih crpите iz vaše bogate kršćanske baštine koja je dala na tisuće mladih katolika, također i u vašoj nedavnoj prošlosti, koji su bili zauzeti u crkvenom životu ili u laičkom apostolatu. Svjedočanstva njihova uzornog kršćanskog života govore vašem naraštaju kako se uspješno može ostvariti vlastiti život ako ga se gradi na temelju koji je Krist. Ovdje je nazočan također i pralik Gospe Velikog Zavjeta koji nas podsjeća kako na zavjet što ga vaši predi po krštenju sklopiše s Bogom, tako isto na veliku pobožnost što je gaji vaš narod prema Majci Božjoj koju štujete u brojnim svetištima. U jednom od njih, na Zagrebačkoj gori, štujete je pod nazivom Kraljica Hrvata. Lik koji se čuva u tom svetištu raden je po uzoru na sliku Gospe od Puta iz rimske crkve Al Gesu. Neka Gospa, Kraljica Hrvata, čiji vas lik iz njena svetišta povezuje s Rimom, pokazuje svakome od vas pravi put u životu i prema vječnoj domovini. Obračajte joj se često molitvom svete krunice.

U nadi da ćemo se ponovo vidjeti u vašoj lijepoj domovini, pozdravljam u ovoj Godini mladih sve' mlade Hrvate, kao i mlade drugih naroda i narodnosti koji s vama žive u Jugoslaviji. Recite im da papa na njih misli i za njih se moli.

Svima vama ovdje nazočnima, kao i onima koje predstavljate, te vašim roditeljima i rodbini od srca podjeljujem svoj apostolski blagoslov.«

UZ 60. OBLJETNICU UVOĐENJA KATOLIČKE AKCIJE U CRKVI U HRVATSKOJ

16. prosinca 1983. g. navršilo se šezdeset godina kako je u Crkvi Hrvatima započelo provođenje Katoličke Akcije što ju je pokrenuo Papa Pio XI godinu dana ranije, svojom poznatom enciklikom »Ubi arcano Dei«. Kad je riječ o Katoličkoj Akciji, zbog nepoznavanja stvari i pojmova, kao i povjesnih činjenica, često je znalo dolaziti do nesporazuma pa i do nedopustivih iskrivljavanja istih činjenica, kao što je na žalost bio slučaj u našoj javnosti posljednjih desetljeća. Stoga prije nego vidimo kako je Katolička Akcija započela kod nas, evo najprije nekoliko osnovnih pojmova o njezinoj biti i njezinoj svrsi.

Što je katolička Akcija?

Katolička Akcija jest unutarcrkveni pokret katoličkih svjetovnjaka koji se stavljaju na službu i suradnju crkvenoj hijerarhiji u njezinu poslanju evangelizacije i posvećivanja. Radi se dakle o izričito vjerskom i crkvenom pokretu, koji je izvan svake političke opredijeljenosti ili angažiranja u bilo kojoj stranačkoj politici. Katolička Akcija ima jedino duhovni cilj pred očima: širenje Kristova Kraljevstva na zemlji. Posebna karakteristika Katoličke Akcije jest njezina uska povezanost sa crkvenom hijerarhijom i potpuna poslušnost njezinim odredbama. I prije 1922. godine katolički laici, posebno u Italiji, bili su veoma aktivni na crkvenom podru-

čju. Upravo njihova zauzetost i njihovo nastojanje da se što više angažiraju u apostolatu pod vodstvom hijerarhije, po taknulo je Papu Pia XI da je tom gibanju katoličkog laikata dao ne samo odobrenje, nego i organizacijski oblik pod zajedničkim nazivom Katolička Akcija. Objavljuje vanjem svoje enciklike »Ubi arcano Dei 1922. g., Katolička Akcija, kao sasvim određeni unutarcrkveni pokret katoličkih laika, počinje se širiti najprije u Italiji, a onda i u drugim katoličkim zemljama. Da je Katolička Akcija bila od velike vrijednosti za Crkvu, što je još uvijek ima, pokazuje i činjenica da je Drugi vatikanski sabor u svome dekretu o apostolatu laika izričito spominje, odobrava i preporuča njezino provođenje.

Početak Katoličke Akcije među hrvatskim katolicima

Uvođenjem Katoličke Akcije kao određenog i strukturiranog laičkog pokreta, kako ga je proglasio i počeo promicati Papa Pio XI, u Crkvi u Hrvata započinje istodobno sa osamostaljenjem Orlovskog pokreta katoličke mladeži među hrvatskim katolicima. Pod osamostaljenjem Orlovskog pokreta, koji je u hrvatske krajeve počeo dolaziti iz Slovenije odmah nakon *J. svjetskog rata*, podrazumijeva se osnivanje neovisnog Hrvatskog Orlovskog Saveza u Zagrebu 16. prosinca 1923. Orlovski pokret, kao izrazito tjelovježbena, kulturna i vjerska odgojna organizacija, sve do toga datuma bio je ovisan o Sloveniji i ujedinjen u Jugoslavensku Orlovsku Savezu. Zbog određenih skretanja prema stranačkoj politici spomenute Jugoslavenske Orlovske Sveze, kao i zbog drugih razloga vodstvo hrvatske katoličke mladeži odlučilo je stvoriti samostalnu hrvatsku Orlovsku Organizaciju, što je učinjena 16. XII 1923. Ona se od svoga početka postavila na temelju Katoličke Akcije i u usku povezanost sa crkvenom hijerarhijom s čijim je odobrenjem i blagoslovom nova organizacija hrvatske katoličke mladeži počela svoj rad. Na konstituirajućoj skupštini toga dana za predsjednika Hrvatskog Orlovskog Saveza izabran je dr Ivo Protulipac, za potpredsjednika Juraj Dušak, za prosvjetnog referenta, a kasnije tajnika i potpredsjednika izabran je dr Ivan Merz, a duhovnikom nove hrvatske katoličke omladinske organizacije postao je o. Bruno Foretić, isusovac.

Uloga Ivana Merza u uvođenju Katoličke Akcije

Počeci Katoličke Akcije među Hrvatima neodvojivi su od imena Ivana Merza koji je bio njezin prvi promicatelj i gorljivi širitelj sve do svoje smrti. Upravo zahvaljujući zalaganju Ivana Merza, Hrvatski Orlovski Savez postavio se od svoga osnutka na temelje Katoličke Akcije o čemu su nam se sačuvali brojni dokumenti. Evo samo nekih činjenica: kao član pripremnog odbora dr Ivan Merz posebnim pismom obavijestio je sve hrvatske biskupe da će se samostalna Orlovska organizacija katoličke mladeži postaviti na načelu Papske Katoličke Akcije. Mjesec i po dana

nakon osnivanja Hrvatskog Orlovskog Saveza, hrvatski biskupi na svojoj izvanrednoj sjednici dali su potpuno odobrenje novonastaloj organizaciji smatrajući je »organizacijom cjelokupne hrvatske katoličke omladine«, hvale njezino geslo »Žrtva, Euharistija, Apostolat« i preporučuju je svećenicima i katoličkoj javnosti da se što više širi i provodi.

Najjasniji dokument o početku Katoličke Akcije u okviru osamostaljenja Orlovskog pokreta u Hrvatskoj imamo u Predgovoru Zlatne Knjige, idejnoga priručnika orlovske mladeži. Ivanu Merzu je bila povjerena dužnost da pripremi hrvatsko izdanje »Zlatne Knjige« koja je već od prije postojala u slovenskom originalu. Ivan Merz je to učinio na taj način što je u »Zlatnu Knjigu« unio brojna mjesta i ideje o Katoličkoj Akciji. Na to je i sam upozorio u Predgovoru »Zlatne Knjige«, koji je međutim zbog protivljenja njegovu nastojanju, tek kasnije bio objavljen u posebnom članku u Katoličkom Tjedniku. Inače ovaj Predgovor »Zlatne Knjige« smatra se apostolskim programom Ivana Merza. Evo što on veli ondje o Katoličkoj Akciji, a što je prvi službeni dokument o njezinu uvođenju među Hrvatima:

»Iz ove se »Zlatne Knjige« također vidi da omladina ima oči uvijek usmjerene prema Rimu, gdje je onaj svjetionik, koji svojim zrakama obasjava cijelu zemlju. Iz samoga Rima, potekle su u zadnje vrijeme smjernice, koje računaju s Katoličkom Akcijom kao činjenicom i koje na vrlo precizan način zacrtale njenu ulogu. Mi smo se poradi toga, prerađujući »Zlatnu Knjigu«, najviše obazirali na one upute, koje su zadnji Pape dali Katoličkoj Akciji, a napose Omladinskom pokretu. U Katoličku Akciju spadaju, prema tome, povezane organizirane katoličke sile za očuvanje, proširenje, primjenjivanje i obranu katoličkih načela u individualnom obiteljskom i socijalnom životu«.

Drugi Vatikanski sabor o Katoličkoj Akciji

U ovome prikazu ograničili smo se na početak Katoličke Akcije u Crkvi među Hrvatima. Slijedilo je dalje razdoblje njezinog bujnog rasta i razvoja ne samo u okviru Orlovskog pokreta nego i na dru-

gim područjima društvenog života, što bi bila tema jedne opširne znanstvene studije. Katolička Akcija u Crkvi u Hrvata u svim svojim raznim granama trajala je sve do godine 1945. kada ju je, budući da se radilo o čisto crkvenim udruženjima i organizacijama, raspustio zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac zbog nemogućnosti daljega rada i djelovanja.

U drugim zemljama Katolička Akcija je nastavila svoj razvoj i djelovanje. U Italiji na pr. udruženja Katoličke Akcije broje danas ukupno 600.000 članova. Da se radi o jednom potpuno vjerskom i crkvenom pokretu pokazuje i ova činjenica: Katolička Akcija je jedini katolički laički pokret kojega Drugi vatikanski sabor ne samo spominje nego i preporuča za provođenje i širenje i to ovim riječima:

»Organizacije u kojima se, po sudu hijerarhije, obistinjuju sva obilježja skupno (tj. da cilj organizacije bude apostolski cilj Crkve, da laici surađuju s hijerarhijom i međusobno ujedinjeni da djeluju pod vrhovnim vodstvom same hijerarhije) mogu se smatrati Katoličkom Akcijom, iako prema potrebama mjesta i naroda mogu imati različite oblike i nazive. Koncil preporučuje ovakve organizacije, koje u mnogim zemljama zaista odgovaraju potrebama apostolata Crkve, i poziva svećenike i laike koji u njima djeluju da spomenute oznake sve više ostvaruju uvijek bratski surađujući s ostalim oblicima apostolata u Crkvi«. (Dekret o Apostolatu laika »Apostolicam Actuositatem« br. 20).

KARDINAL OPILIO ROSSI PREDVODIO U RIMU KOMEMORACIJU 60. OBLJETNICU KATOLIČKE AKCIJE U HRVATA

U međunarodnom centru za mlade »San Lorenzo« u blizini Vatikana, 16. prosinca 1983. skromnom svečanošću obilježena je 60. obljetnica početka Katoličke Akcije u Crkvi među Hrvatima. Koncelebriranu svetu Misu predvodio je kardinal Opilio Rossi, tadašnji predsjednik Papinskog vijeća za laike. S njime je koncelebriralo desetak hrvatskih biskupijskih i redovničkih svećenika, jedan američki isusovac i jedan austrijski franjevac. Na svečanosti je bilo nazočno oko šezdeset osoba, uglavnom Hrvata koji žive u Rimu. Među talijanskim gostima bili su prisutni na svečanosti predstavnici nacionalnog predsjedništva A. C. I— talijanske Katoličke Akcije. Sam predsjednik A. C. I. — a poslao je nazočnima pozdravni telegram.

Uvodni govor kardinala Opilija Rossi-a

Na početku koncelebrirane svete Mise kardinal Rossi obratio se svim nazočnim kraćim uvodnim govorom kojega ovdje donosimo u cijelosti:

»Braćo i sestre u Kristu! Rado sam prihvatilo poziv da budem s vama na ovoj komemoraciji 60. obljetnice osnivanja Katoličke Akcije u Hrvatskoj. Za vrijeme svoga dugog boravka u Austriji (kao apostolski nuncijop. ur.) imao sam često priliku biti s vašim sunarodnjacima i uvijek sam se divio njihovoj ljubavi prema Crkvi i njihovoj vjernosti Papi.

S osnivanjem Katoličke Akcije vi se sjećate također i dana rođenja velikog tvorca i promicatelja Katoličke Akcije dr Ivana Merza koji je rođen u Banjoj Luci 16. pro-

sinca 1896. godine. Tom mladom laiku, gimnazijskom profesoru u Zagrebu, ide prva i glavna zasluga što je uveo u Hrvatski Orlovski savez ideje Katoličke Akcije. On je do svoje smrti 1928. bio revni promicatelj, pobornik i branitelj Katoličke Akcije među Hrvatima kako svojom životom riječju tako i svojim spisima. Unatoč teškim zaprekama, Ivan Merz je uspio sačuvati Hrvatski Orlovski Savez, da dok postoji, uvijek ostaje na načelima Katoličke Akcije u potpunoj i uskoj povezanosti s Crkvom i katoličkom hijerarhijom.

Katolička Akcija u Hrvatskoj započela je 1923. godine, dakle samo godinu dana nakon što ju je pokrenuo Papa Pio XI. Ivan Merz je učinio da je mlada organi-

Kardinal Opilio Rossi

zacija, Hrvatski Orlovski Savez, prihvatila kao bazu načela Katoličke Akcije, kako ju je shvaćala i željela Sveta Stolica, a hrvatski episkopat na izvanrednoj sjednici početkom 1924. god. odobrio, predstavio je i preporučio kleru kao jedinu organizaciju za cijelu hrvatsku katoličku mladež.

U svojstvu predsjednika Papinskog vijeća za laike veoma se radujem da je početak Katoličke Akcije u Hrvatskoj vezan uz osobu jednog laika čiji je život svetošti i apostolata bio takav, da je zaslužio 1958. godine otvorenje postupka za proglašenjem blaženim.

1945. godine s društvenim promjenama, sve katoličke organizacije, kao i ona koja je formalno bila osnovana kao Katolička Akcija, prestale su postojati, ali nisu prestali postojati tisuće muževa i žena koji su se u tim katoličkim udruženjima formirali. Njihov duh prenijeli su na svoju djecu i predali im u baštinu jedan duboko kršćanski život. Ta prošlost predstavlja

slavnu stranicu povijesti Crkve u Hrvata. Danas je se sjećamo jer nam ulijeva ohrabrenje za našu ljubav i vjernost prema Crkvi. U tom smislu želim ponoviti riječi što ih je Papa Ivan Pavao II nedavno uputio hrvatskim hodočasnicima koji su došli u Rim u svibnju ove godine».

Potom je kardinal Rossi gotovo u cijelosti naveo riječi Svetoga Oca što ih je uputio mladim vjernicima u posebnoj audijenciji 2. svibnja 1983. a koje donosimo u ovom broju. Istaknuvši posebno Papine riječi da treba velikodušno nastaviti slavne tradicije povezane s nazivom »predzidje kršćanstva« i biti bedem svete Crkve, kardinal Rossi je završio ovim riječima: »Ovo visoko i plemenito zaduženje htio bih vam i ja ostaviti kao spomen na današnji dan.«

Dug zahvalnosti svjedočanstvima vjere u prošlosti

Pod svetom Misom, propovijed na talijanskom i hrvatskom jeziku izrekao je postulador za beatifikaciju Ivana Merza dr o. Božidar Nagy. Nakon što je iznio kratki povijesni prikaz početka Katoličke Akcije u okviru osamostaljenja Orlovskog pokreta, naglasio je kako našu kršćansku povijest ne možemo i ne smijemo zaboravljati jer je to jedan dug, dug zahvalnosti prema svim prijašnjim pokoljenjima katolika, koji su nam u baštinu prenijeli vrijednosti kršćanske vjere obogaćene svjedočanstvom svoga života. Zatim je postulador posebno istaknuo da sjećanje na svjedočanstva vjernosti Kristu i Crkvi u okviru prijašnjih katoličkih udruženja i pokreta ne znači njihovo uskršavanje. Ono što danas kršćanin treba činiti i što Crkva od njega očekuje, zapisano je u Koncilskim dokumentima kao i u dokumentima crkvenog učiteljstva posljednjih desetljeća. No da se spremnije odazovemo onome što Crkva od nas traži u ovome povijesnom trenutku, ohrabrenje i poticaj nalazimo u svjedočanstvima i životu kršćana prošlosti, što trebamo znati cijeniti i ne zaboravljati.

Nakon svete Mise u sugestivnoj crkvi sv. Lovre iz 13. stoljeća koja se nalazi u okviru Međunarodnog centra kao mjesto za molitvu i liturgijska slavlja, sudionici ove skromne komemoracije 60. obljetnice Katoličke Akcije među Hrvatima, nast-

vili su u prostorijama centra prijateljski razgovor i susret. Ova proslava dala je potom poticaj da se na proljeće održi jedan Simpozij na kojem bi se i na znanstvenom nivou produbilo ovo poglavlje Crkve u Hrvata.

Pozdravni telegram predsjednika talijanske Katoličke Akcije

»U kršćanskoj radosti doznao sam za važnu i značajnu 60. obljetnicu Katoličke Akcije u Hrvatskoj. Na žalost, sjednica na-

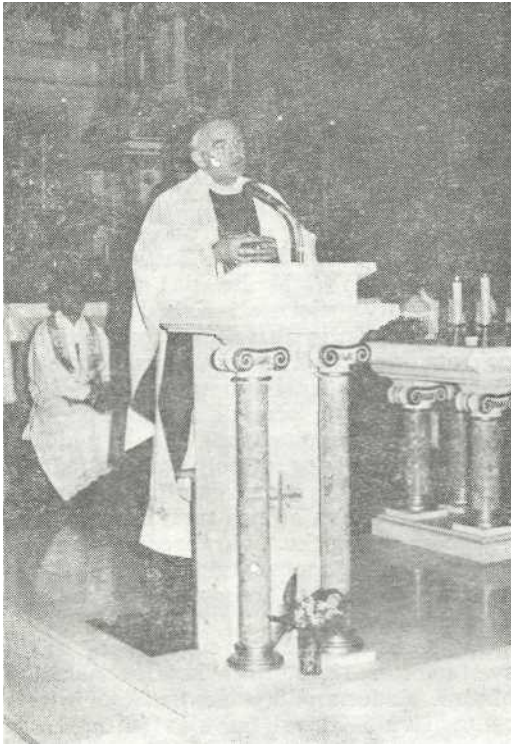
cionalnog predsjedništva koja se istodobno održava ne dopušta mi sudjelovanje. Jamčim sjećanje u molitvi i nazočnost središnjih suradnika. U živoj nadi da ćemo u budućnosti moći uspostaviti korisne odnose, ostajem u ime cijelog nacionalnog središta u potpunoj raspoloživosti za bilo koju potrebu. U ime nacionalnog predsjedništva i moje osobno, izražavam poštovanje i pozdrave kardinalu Rossi-u i svim sudionicima uz čestitke za blize božićne blagdane.« — Alberto Monticone, nacionalni predsjednik talijanske Katoličke Akcije, Rim, 15. 12. 1983.

IVAN MERZ - ČUDO MILOSTI BOŽJE

Govor zagrebačkog nadbiskupa Franje Kuharica na proslavi dana Ivana Merza u Bazilici Srca Isusova 10. svibnja 1982. za vrijeme koncelebrine svete mise

Draga Braćo i Sestre! Imamo pred sobom Božju Riječ, imamo pred sobom jedan život. Božju Riječ čuli smo u Evanđelju: »Tko ima moje zapovijedi i čuva ih,

taj me ljubi; a tko mene ljubi njega će ljubiti moj Otac, i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati.« (Iv., 14, 21). Imamo pred sobom jedan život; to je život sluge Božjega Ivana Merza. Možemo reći da ovo današnje Evanđelje tumači taj mladi život.

Kardinal dr Franjo Kuharić

Obraćanje — uvjet da Bog prebiva u čovjeku

Srž današnje evanđeoske poruke jest ova: »Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ, pa će i Otac moj ljubiti njega, i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti.« To je misterij kršćanina, čovjeka u kojem prebiva Bog, u kojem živi Bog svojim beskonačnim neizrecivim, trojstvenim životom — Otac i Sin i Duh Sveti. Nalaze svoje prebivalište u duši kršćanina. Da bi se dogodio dolazak Božji u biće čovjeka, potrebno je da se u čovjeku dogodi ljubav, ljubav Božje Riječi. Potrebno je da čovjek uskladi svoju volju s voljom Božjom, da hvati istinu Božju i istinu o čovjeku, da shvati kako svoj smisao ima samo u Bogu; a da bi došao do te spoznaje mora se u njemu dogoditi obraćenje. U prvom čitanju iz Djela Apostolskih čuli smo izvještaj koji se dogodio u Listri: »Sjedio neki čovjek uzetih nogu, hrom od majčine utrobe, nikada nije hodao. Cuo je Pavla gdje govori. Pavao ga pronikne pogledom, vidje da ima vjeru u spasenje pa mu iza glasa reče: »Uspravi se na noge!« On skoči i prohoda. Zahvat Božji u bolesno tijelo,

ozdravljenje hromog, djelo je Božje. U tom se čovjeku dogodila promjena. No još je dublji i čudesniji Božji zahvat u duhovnu dimenziju čovjeka, kada Bog osvijetli dušu, kada rasvijetli dušu i kada u njoj pokrene svoje božanske energije ljubavi; to se zove obraćenje. Takvo je obraćenje iskustio Savao-progonitelj, Savao-mrzitelj; imao je hromu dušu da pođe u susret Isusu Kristu Spasitelju. U Pavlu se dogodilo čudo Božje, dogodilo se obraćenje i Pavao je progledao, uzvjerovao. Pavao se je povjerio Isusu Kristu neograničeno svim srcem, svim bićem kroz cijeli život da bi za nj svjedočio, da bi objavio milost Božju koja je njemu bila darovana, da bi otkrio što se može zbiti u čovjeku kad se u njemu dogodi kraljevstvo Božje, kad se u njemu uprisutni Bog i kad se u njemu probudi Božji svijet.

Vjera Ivana Merza u dimenzijama Crkve

Možemo reći — Ivan Merz je čudo milosti Božje. I njegova je duša bila zahvaćena posebnim Božjim zahvatom, bilo mu je darovano izuzetno svjetlo i poticaj, te je razumio i shvatio što znači krštenje u njegovu životu, shvatio je što znači živjeti kraljevstvo Božje i svjedočiti za nj i otkrivati ga drugima. To znači u sebi živjeti prisutnost samoga Boga. Znači u sebi nositi Boga koji je svetost, Boga koji je ljubav, Boga koji je apsolutna vječna istina. I kad se prisutnost Božja dogodi u čovjekovu biću, tada se događa istiniti čovjek u punom smislu te riječi jer tada se događa slika Božja u čovjeku. Čovjek pun Boga odražuje Boga, zrači Boga svojim djelima, svojom riječu, svojim životom svojim mislima pa tako kažemo: »To je Božji čovjek!«

Za slugu Božjega Ivana Merza, pokrenut je dijecezanski postupak koji ima pripremiti građu za njegovu beatifikaciju. To je dugi postupak. Tu se istražuje život do dna. Tu se traže sva moguća svjedočanstva i za, i protiv. Želi se dokazati, ljudskim mogućnostima opažanja i istraživanja, da se u tom čovjeku dogodilo kraljevstvo Božje u izvanrednoj punini. Kad se već pristupa takvom procesu, mora postojati uvjerenje da se zaista radi o čovjeku koji iza sebe ostavlja taj svijetli trag i koji može biti kandidat da mu Crkva

dade svjedočanstvo i da ga postavi na oltar kao zagovornika i kao uzor. Dakako, taj proces nije dovršen, ali ono što stoji u pamćenju ljudi, u sjećanju njegovih suvremenika koji su s njime živjeli, djelovali, poznavali ga, utvrđeno je kao istinito da je taj mladi čovjek zaista pripadao Bogu, da je živio svoje krštenje, da je evanđelje usvojio čitavim svojim bićem kao pravilo života; da mu je Isus Krist uistinu bio put, istina i život, i da je tu svoju povezanost s Bogom trojedinim, svoju prijateljsku ljubav s utjelovljenim sinom Božjim živio i proživljavao i svjedočio u otajstvu Crkve. Ne kao neki samotnik, sam za sebe i sam u sebi nego uključen u Crkvu, u otajstvo Crkve, u otajstvo tijela Kristova. Vjera Ivana Merza bila je proživljavana u dimenzijama Crkve u cjelini njezinog vjerovanja, a njegova je ljubav bila proživljavana u dimenzijama svijeta kako bi se spasenje Božje objavilo svakom čovjeku, a svjetlo Božje otkrilo svakoj duši, te svaki čovjek da uzmožne postati dionik Kristova otkupljenja, križa i uskrsnuća. Iz te sveopće ljubavi, proširene u širini srca Isusova, rasla je njegova revnost za apostolsko djelovanje. Živjeti Boga u sebi, ali ne samo za sebe, nego živjeti ga i nositi za druge! Apostol. Svjedok. Objavitelj. Zato je blagopokojni kardinal Franjo Šeper godine 1973. mogao reći ovo o Ivanu Merzu: »Merz je bio čovjek enciklika, za njega je Papina riječ bila svetinja. Sentire cum Ecclesia — osjećati s Crkvom, to je bilo utjelovljeno u njemu. Nije to bila samo neka vojnička poslušnost i pokornost nego ljubav prema Crkvi koja je govorila iz svake njegove riječi.«

Merz — čovjek Euharistije i enciklika

Merz je živio četrdesetak godina prije Koncila i na njegovu primjeru vidimo kakav bi otprilike trebao biti kršćanin, koji se svim silama zalaže za koncilsku obnovu. Baš zato jer je Ivan Merz bio duboko, do dna srži i do dna svoga bića prožet sviješću da je Isus Krist uistinu jedini Spasitelj i da se njegovo spasenje događa iz pokoljenja u pokoljenje u otajstvu Crkve, upravo stoga on je tu Crkvu ljubio, ljubio jednakom ljubavlju kao što je ljubio Krista. Tu je, u ovoj crkvi on sudjelovao na euharistiji, tu vam mogu pokazati klu-

Kardinal Kuharić i postulator dr Božo Nagy na Merčev dan s mladima u »Palmi«

pu u ikojoj je klečao pred svetohraništem. Tu je doživljavao svoje dnevne, žive i životvorne susrete s Prisutnim, sa Živim u otajstvu euharistije, bližim Bogom i čovjekom Isusom Kristom. Tu se je on pričešćivao; ali kad je primao u srce svoga Spasitelja, pričešćivao se i s Crkvom, prihvaćao je u svoje srce cijelu Crkvu: i Papu i biskupe i svećenike i sve vjernike, dobre i svete, pravedne i grijesne, sve je primao u svoj srce, jer nije mogao zamisliti da bi mogao biti čovjek Kristov a da ne bude čovjek Crkve, jer bi bez Crkve Krist u povijesti bio davno zaboravljen. I zato je Krist usadio u povijest i u tijelo, u biće svakog naroda i cijelog čovječanstva svoju Crkvu, svoje otajstveno tijelo, kroz koju neprestano struji krv otkupljenja: u Riječi, u sakramentima, u svjedočanstvu svetaca, u onima koje je Duh Sveti postavio da povezuju taj veliki organizam; da povezuju u zajedništvu jedne vjere utemeljene na jednoj istini; u zajedništvu jedne nade koje je izvor uskrsnuli Gospodin; u jedinstvu jedne ljubavi koju Duh Sveti izljuje u duše, koja se iz Trojstva izljuje u naše biće. Odatle to povjerenje, ta vjera Ivana Merza u učiteljstvo Crkve. Zato kaže naš blagopokojni Kardinal da je Merz bio čovjek enciklika.

Ovo pokoncilsko vrijeme, poznato vam je, braćo i sestre, nije prošlo i nije prolazilo bez potresa, nije bilo bez dubokih kriza u samoj Crkvi. Mi koji smo bili na Drugom vatikanskom saboru i koji smo pripremali tekstove koncilskih dokumenata, imali smo sasvim drugačiju viziju obnove Crkve, nego što se je tu i tamo počelo tumačiti poslije Sabora. Mi smo imali viziju obraćenja, to znači da se svi zaista moramo obratiti Bogu, da svi uistinu možemo živjeti Božju Riječ, čuvati, kako Isus kaže, zapovijedi Božje živeći tako u ljubavi prema Bogu i ljudima. Stoga smo smatrali da su svi koncilski dokumenti usmjereni savjesti, srcu, razumu tako da naš nutarnji svijet bude rasvijetljen Božjom riječju i Božjom istinom. Ako je Isus Krist došao u svijet i u povijest kao Bog koji je postao čovjekom, onda je došao zato da u čovjeku izvrši božansku promjenu; da ponovno u čovjeku palome, u čovjeku grešniku, u čovjeku otudenome uspostavi sliku Božju, da uspostavi Kraljevstvo Božje i da tako u čovjeku započne gradnju boljega svijeta, Božjega svijeta. Kraljevstvo Božje ostvaruje Isus u nama i zato se mora u nama dogoditi obraćenje; a to znači prihvatiti Boga u svoj njegovoj istinitosti i zahtjevnosti, mijenjati se prema njegovoj slici a ne njega svoditi u okvire svojih prohtjeva.

Papinstvo — jamstvo i sigurnost istine

Braćo i sestre! To je dobro osjetio Ivan Merz: Crkva mora očitovati svijetu Božje lice, a to znači u svakome od nas lice Krista Raspetoga. Da su apostoli tako rezonirali, kako su rezonirali neki mislioci u ovom našem vremenu razmišljajući o obnovi Crkve, onda su odmah na početku trebali zašutjeti jer i oni su došli u jedan svijet koji nije očekivao Kraljevstvo Božje, koji im nije bio raspoložen da povjeruje u Krista Raspetoga i da ga slijedi. Bio je to grčko-rimski svijet pun materializma, pun sebičnosti, pun raspuštenosti; a apostoli dolaze u susret tom svijetu navješćajući otajstvo križa. Jer tko hoće biti Božji mora ući u misterij u samome sebi, te umrijeti starome čovjeku, da bi živio novi čovjek, Božji čovjek. To je isto i danas i u svakom pokoljenju i zato je Ivan Merz znao da mora biti jamstvo istine, da mora biti sigurnost istine i da Bog nije mogao svoju objavu prepustiti hirovima svijeta, ni vrtlozima ljudskih misli, ni subjektivizma ljudskih strasti. Bog je morao u svojoj mudrosti svoju spasiteljske i osloboditeljski riječ zaštititi od rasula i sačuvati je za pokoljenja do konca svijeta, kako bi se moglo čuti što je rekao, što hoće, kako si zamišlja čovjeka otkupljena i spašena na zemlji i potom budućeg nebesnika. I tu dolazimo sada do Merćeve vjere u Papinstvo.

Sasvim dosljedno je Ivan Merz razumio Isusovu riječ upravljenu Petru: »Ti si stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati.« I sasvim dobro je Ivan Merz razumio da je Petru bilo rečeno: »Pasi ovce moje, pasi jaganjce moje.« I da mu je bilo još rečeno da učvrsti braću svoju u svim mogućim strujanjima, razmimoilaženjima, sukobljavanjima ideja, misli, teorija. Stoga Merz gleda prema Stijeni, i zato mu je Papina riječ, riječ koja dolazi sa Stijene, riječ Istine, jer vjeruje da Bog ne iznevjeruje svoja obećanja.

Merz ima poruku i za naše dane

U današnjem Evandelju smo čuli: »Branitelj Duh Sveti, kojega će Otac poslati u moje ime poučavat će vas o svemu i dozivat će vam u pamet sve što vam rekoh.« To

znači, Duh Sveti se daje svakom u Crkvi ali prema njegovoj funkciji, njegovoj odgovornosti, njegovu poslanju. I ako Isus obećaje Duha Svetoga kao trajnog branitelja i učitelja svete Istine svojoj Crkvi, onda ga sigurno obećaje u prvom redu onome kojega je postavio kao stijenu, Petru i s njim povezanim biskupima da budu učiteljstvo Crkve i da prenose riječ Božju koju su primili, ne kao gospodari, nego kao sluge, sluge istine. Zato razumijemo kako je taj Božji čovjek, Ivan Merz, poštivao Papu. Nema bez te poslušnosti Papi pravog kršćanina, a pogotovo svetog čovjeka. Drugi vatikanski sabor i te kako naglašava funkciju Petra u Crkvi, funkciju biskupa u Crkvi. Treba čitati veliku konstituciju o Crkvi — *Lumen Gentium* (Svijetlo naroda). Na žalost imali smo priliku čuti i vidjeti u pokoncilskom vremenu kako se je stavljala u pitanje riječ koja je dolazila sa Stijene i kako se napadao Papin autoritet. Stoga Ivan Merz ima poruku i za naše dane. Ako ga štujemo kao mladog čovjeka koji je sazrio u dubokoj vjeri kroz zajedništvo Crkve, onda neka nam bude primjer i slijedimo njegov primjer. Slijedimo ga u vjeri kakvu je nosio u svom srcu, slijedimo ga u ljubavi kojom je ljubio Isusa Krista, Crkvu, i čovjeka. Slijedimo ga u poslušnosti vjere i u odanosti koju je nosio u srcu prema onome komu Isus reče: »Ti s stijena i vrata paklena neće te nadvladati.« I zato danas molimo da takvu obnovu prihvatimo, provodimo, živimo u svom osobnom životu. To je poziv svakom članu Crkve. U meni se osobno milošću i dobrotom Božjom mora događati Božji svijet, u meni i u svakom osobno mora se događati tajna spašenja. »Ako me tko ljubi čuvat će moju riječ pa će i otac moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti.« Onda će Kraljevstvo Božje biti prepoznatljivo i privlačno i u ovakvom svijetu. Amen.

Merz na Radio Vatikanu

Talijanski program Radio Vatikana u svojoj redovitoj rubrici o mladima donio je 10. svibnja 1984. g. na obljetnicu Merćeve smrti desetminutni prikaz života i rada Sluge Božjega.

MERZ I EUHARISTIJA

Govor tajnika zagrebačke nadbiskupije dr Stjepana Kožul na proslavi dana Ivana Merza u Bazilici Srca Isusova 10. svibnja 1984.

»Draga braćo i sestre, svi koji smo večeras došli na ovu sv. Misu — znademo razlog naše radosti i molitve. Došli smo u ovu Baziliku, da pohodimo ovo sveto mjesto, da se pomolimo na grobu Sluge Božjega dr Ivana Merza, da udahnemo svjež i čist zrak za srce i savjest, jer danas se spominjemo njegove blažene smrti, njegova preseljenja u vječnost.

O njemu može govoriti i u naše dane mržnja. Ali mi smo radosni i ponosni, što to s njim i sadržajem njegove duše i srca nema nikakve veze. On izranja pred nama kao velikan vjere, kao svijetao primjer ljubavi i praštanja, kao izgrađeni karakter, koji je mladim dušama davao najsvetije i najsvjetlije. Zato je u neku ruku dobro da progovori i mržnja, da jače zasja ljubav, da se dublje uoče velike kvalitete Sluge Božjeg dr Ivana Merza, koje su i danas tisućama mladih vjernika diljem naše Domovine uzor i nadahnuće.

Bogatstvo života dr Merza, braćo i sestre, raslo je iz Presvete Euharistije. Mi smo svjedoci da je njegov život svjedočanstvo ljubavi i praštanja — koje je izraslo iz Krista. Tu crtu njegova života ističemo večeras, jer se nalazimo u godini našeg Nacionalnog euharistijskog kongresa. Merz je bio aktivni član sv. Liturgije, sv. Mise. **Bio** je dnevni pričesnik, bio je poklonik Živome Bogu u sv. Hostiji u ovoj Bazilici. On je mlade dovodio na taj najsvetiji Izvor; davao im je taj najdragocjeniji dar, jer je čvrsto vjerovao da se mladi čovjek može održati na visini, ako se redovito ispovijeda, dolazi na sv. Misu i Pričest, ako sluša Božju riječ, ako u poklonu izriče Bogu svoju dušu i srce.

Evo nam u tom večeras dr Merza kao uzor i primjer, ako se želimo pripremiti za naš Nacionalni euharistijski kongres, i ako želimo da on ostavi plodove u našim životima.

Čitamo, braćo i sestre, već kod sv. Pavla u poslanici Korinćanima: »Ja od Gospodina primih, što vama predadoh« (1 Kor 11, 23). Pavlovo svjedočanstvo, svjedočanstvo je i ostalih Apostola. Oni su predali Crkvi, oni predali generaciji dr Merza, oni predaju i nama danas, ono što su primili.

Predali su ono što su od Gospodina primili, predali su u punoj vjernosti i dosljednosti. I to se predaje od generacije na generaciju, od stoljeća do stoljeća, u Crkvi i po Crkvi, bez prekida do danas. I to činimo mi večeras, sabrani u ovoj našoj Bazilici. Mi dajemo suvremenici našega grada i naroda danas svjedočanstvo. Mi govorimo kao nasljednici Apostola vjernu jeku toga svjedočanstva: »Ja od Gospodina primih, što vama predadoh.« To što je Apostol nama predao, to je naredio činiti sam Krist na Posljednjoj večeri. On je rekao, da to činimo njemu na spomen. On je rekao: »Ovo je tijelo moje — za vas« (1 Kor 11, 24).

2. Dragi braćo i sestre, ono, oko čega se sabiremo u svojoj već dvije tisuće godina dugoj tradiciji, ono u čemu se prepoznaje mo, ono iz čega rastemo kao Crkva, to obnavljamo i večeras. To je gesta »Lomljenja Kruha.« Crkva ju ponavlja već 1950 godina, od onog neizrecivog trenutka, kad je Bog čovjeku najbliže pristupio, kada je postao jedan od nas, kada je pokazao talno svjedočanstvo svoje neizrecive ljubavi prema nama.

»Ovo je moje tijelo — za vas.« To je nešto najveće i najdraže. Isus nama govori. On je na nas mislio, za nas se predao, za sve nas pošao u smrt. Nemoramo li biti duboko ganuti u svojim mislima i srcima, što ovo »prikazanje svoga tijela« za nas — nije ostalo negdje daleko, na mrtvim stranicama kronika povijesti. To je trajni DOGAĐAJ, koji se također večeras događa na nekrvni način u sakramentu Presvetog Tijela i Krvi na ovom oltaru, na životvoran način. Krist ponovno dolazi, da sada za nas žrtvuje svoje Tijelo i Krv, da nas grijешnike svojim Božanskim milosrđem otkupi, da nas u našem smrtnom tijelu snagom svoga Otkupljenja, snagom svoga Tijela i Krvi presadi u Božanski život.

3. »Ja sam Kruh koji je s neba sišao, govori Gospodin; tko bude jeo od ovoga Kruha, živjet će uvijek.« Mladi, stari — tko od nas ne želi vječno živjeti? Nije li to najdublja čežnja, što počiva u srcu svakog čovjeka? Pa ipak ta čežnja biva u svako dnevnom životu na brutalan način stavljena u sumnju. Zašto?

Odgovor nam daje sv. Pismo: »Griješ dođe na svijet i po grijehu smrt« (Rim 5, 12). Znači li to da za nas nema nikakve nade? Tako dugo dok grijeh gospodari, nema nade! Ali nada se pojavljuje onoga časa, kada je grijeh pobjeđen! I to se je točno dogodilo u Kristovu djelu Otkupljenja. U stvari stoji napisano: »Jer ako je prekršajem jednoga i posredovanjem jednoga zavladao smrt, mnogo će sigurnije oni koji primaju izobilje milosti i dar pravednosti vladati snagom života po jednome — Isusu Kristu« (Rim 5, 17).

Zato kaže Isus: »Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će u vijek!« Pod svakom prilikom kruha, koja je posvećena, On je osobno prisutan. On pobjednik nad grijehom i smrću. On Uskrsli! I tko se tom božanskom hranom hrani, neće naći samo snagu — ■ da na svom životnom putu pobjeđuje utjecaj Zloga, nego će se osposobiti za konačnu pobjedu i nad smrću, jer kaže Apostol: »Neprijatelj koji će posljednji biti uništen jest smrt« (1 Kor 15, 26), »da bude Bog sve u svemu« (1 Kor 15, 28).

4. Draga braćo i sestre, kako je velika i uzvišena ova Tajna? Kakova nam se u njoj očituje Ljubav?! Zar je onda čudno da se oko te tajne sabire Crkva i da iz nje raste Crkva?! Zar je onda čudo — da je dr Ivan Merz i sve što je povezano s tim imenom, upravo izraslo iz te uzvišene Tajne — ■ Presvete Euharistije. Zato onda Crkva to najdragocijenije blago čuva, taj neprocijenjivi dar štiti. Logično je, da Crkva i svi njezini živi i uzorni članovi na svom povijesnom i životnom hodu iskazuju čast, zahvalnost i štovanje — stvarnosti Krista Gospodina pod prilikama kruha i vina. Jasno je da dolazimo na sv. Misu, na gozbu Jaganjčevu, ali slavljenje ovih božanskih Tajna nesmiije završiti u okviru crkvenih zidina. Ono mora biti nošeno, kao kod dr Merza, u žrtve i križeve života, u zauzeti apostolat za Krista i Crkvu, na ulice svijeta, jer Onaj koji je prisutan pod prilikama svete Hostije ■— došao je na svijet da bude Kruh živi, da bude Kruh za život svijeta (Iv 6, 51).

Svi mi, braćo i sestre, koji slavimo ovu sv. Misu, koji se spominjemo primjera dr Merza, poći ćemo večeras na ulice našega grada. Mi trebamo biti procesija u svijetu koja nosi Sakrament Tijela i Krvi Kristove. Mi ćemo poći u svoje domove, na radna mjesta, urede, škole, trgovine, fa-

kultete — gdje pulzira život ljudi, gdje nastaju pitanja, tjeskobe i patnje, gdje niču nade; tu ćemo donositi Isusa Krista. Tu ćemo dolaziti i davati svjedočanstvo; tu ćemo pokazivati da smo za životni napor, da smo za dar Bogu i ljudima, da smo za žrtvu i apostolat. I tako ćemo otkrivati tajnu — da se u toj bijeloj Hostiji nalazi odgovor na goruća pitanja, utjeha za žalosti, smirenja za nemire, izvor sreće i ljubavi; što svaki u dubini svoga srca nosi kao goruću potrebu.

Mi ćemo, braćo i sestre, poći na putove svijeta i kroz snagu Euharistijskog Isusa dati svjedočanstvo ljubavi, i pokazati što nama znači primjer Sluge Božjega dr Ivana Merza. Mi ćemo doći ljudima, koje muče tisuću problema; mi ćemo doći našoj braći i sestrama i pokazati im ovaj Sakrament Kristove prisutnosti. »Anđeoske evo hrane, putnici se njome hrane, to je kruh za izabran!«

Ovo je Kruh, što ga čovjek zaslužuje svojim radom. Kruh, bez kojega čovjek ne bi imao životne snage. Taj Kruh je život i pravo svjedočanstvo za Božju prisutnost koja je puna ljubavi i spasenja za nas. U tom Kruhu je Svemogućí, Vječni, Triput sveti k nama došao. On je »Bog s nama!« Postao je Emanuel — s nama Bogom. I svatko, tko jedne od ovoga Kruha, prima jamstvo besmrtnog života.

Naša je žarka želja i molitva, braćo i sestre, da u srca svih, koje danas susrećemo, donesemo taj osjećaj, da nas zahvati primjer dr Merza, da se ostvari izričaj sv. Liturgije:

»Dobar Pastir, pravo jelo, smiluj nam se Janje bijelo, daj nam hranu svoje Tijelo, brani, vodi, stado cijelo k strani žiće blaženog.« Amen.

KOMEMORACIJE IVANA MERZA U NJEGOVOM RODNOM MJESTU

10. svibnja 1982. g., u banjalučkoj katedrali, održana je komemoracija obljetnice smrti dr Ivana Merza. Nakon svete Mise pod kojom je bio spomenut Ivanov život i rad, pročitano je predavanje biskupa Skvorca što ga je održao na Simpoziju prigodom 50. obljetnice Ivanove smrti. Kako su svi prisutni izrazili zadovoljstvo što su čuli to izvrsno predavanje odlučilo se da će se u buduće obraditi i druga predavanja sa Simpozija. Na sv. Misi posebno je bila preporučena molitva u zagovor Ivana Merza.

KOMEMORACIJA SLUGE BOŽJEG DR IVANA MERZA U SPLITU

Vjesnik Nadbiskupije Splitsko-Makarske u broju 3, 1984. donosi slijedeći izvještaj:

»Komemoracija Sluge Božjega dr Ivana Merza održana je u crkvi Srca Isusova u Splitu, dne 8. V. Sudjelovali su u koncelebraciji, u 19 sati svi oci biskupi splitske metropolije 'koji su se nalazili u Splitu zbog blagdana sv. Dujma i sjednice biskupa SM. Koncelebraciju je predvodio o. nadbiskup, koji je odmah u početku sv. Mise rekao da je samo jednom slušao dra Merza, kada je u Malom splitskom sjemeništu, godine 1925. održao predavanje o Lurdu. Tada je o. nadbiskup imao dojam da taj profesor govori pobožnije nego bilo koji njegov tadašnji odgojitelj ili profesor svećenika pa se je tome čudio i o tome su sjemeništarci također izražavali svoje čuđenje. Danas pak se vidi zašto je to tako bilo i kakvoga smo moralno-vjerskog velikana mi tada imali sreću slušati. Inače je o. nadbiskup ponovno izjavio da on nikada nije pripadao kao član Merzovu katolikom pokretu, jer se je držao direktive drugog svetog čovjeka, pokojnog duhovnika don Grge Bučića, koji je tada sjemeništarce odvrćao od prepiraka koje su vladale među katoličkim raznim tadašnjim

strujanjima i govorio da su ti razni pokreti ustanovljeni za laike, a ne za svećenika pa da mi poslije, kao svećenici, treba da vodimo te pokrete, a ne da im budemo članovi. Taj neutralni stav prema tadašnjim katoličkim pokretima usvojio je bio veći dio splitskih sjemeništaraca i bogoslova.

Propovijed o duhovnom liku dra Merza održao je o. Mate Nikola Roščić, ofmconv s velikim entuzijazmom. O Roščić je prikazao postanak svetosti dra Merza i rekao da su izvori njegove svetosti trostruki tj. francuski neokatolicizam i neotomizam koji je on upoznao u Parizu, na studijima; katolička akcija koju je definirao Papa Pio XI kao sudjelovanje laikata u hijerarhijskom apostolatu, dakle tu je bila izražena depolitizirana Katolička Akcija, i treći izvor njegove svetosti je bio domaći katolički pokret s njegovim organizatorima hrvatskim biskupima, na pr. u Splitu je bio jedan od tih pok. biskup Filip Nakić, koji je upravljao našom biskupijom od 1890. do 1911. te najistaknutijim organizatorom biskupom Mahnićem, inače po nacionalnosti Slovencem i biskupom krčkim. Crkva otaca isusovaca bila je puna pobožnih vjernika.«

MOJ ŽIVOT

Mario Batušić, slijepi bogoslov banjalučke biskupije poznat je našim čitateljima još od prije. (Vidi članak u Glasilu br. 1, 1980./81. str. 8). Citajući biografiju Ivana Merza osjetio je u sebi želju da posveti Bogu sav svoj život. Premda slijep nakon završene gimnazije započinje studij teologije na kojem se sada nalazi. U ovome članku opisuje nam malo svoj život.

»Prije no što bjeh, žudio si me. Prije no što mi noga koraknu stazama svijeta, koračah stazama tvoje čežnje. Klanjam ti se!

A onda s prvim puzanjem počеше prvi padovi, rukama neke žene što ima srce dizao si me i vodio. S početka nisam znao zašto sunce sja i zašto cvijet je žut u travi, zašto se mora jesti i kamo ljudi idu? A poslije sam zaboravio pitati. O, klanjam ti se!

Iznenada nađoh se sam pod nebom. Trčao sam ranjavih nogu po kamenjaru žeđi. Negdje se čuo žubor izvora — neka daleka nada da postoji voda. A i glad moju tko da zadovolji: pohlepno srce odavno je progutalo zalihe. Klanjam ti se, Gospodine!

Poput ovčice što se izgubila od stada u danima vukova, lutao sam uokolo. Nalazio po koju travčicu ispod stabla spoznaje dobra i zla i sve više se propinjući da dohvatom mirisne i zamamne, crvene i sočne plodove. Ali tu, tu negdje bliže mi od mene sama, neki šapat tih zaustavljaše neposlušnu ruku, neki glas bez riječi govoraše: ne. Ja klanjam ti se, Bezglasni!

Potom bi me dostojanstveni oblaci umišljenosti odnosili na visove. Tamo sam nalazio vrletne klisure, samouvjereni skakutao granicom koja ih dijeli od bezdana, a Svjetlonoša me hrabrio i osvjetljivao mi put. I čuh ga gdje mnogim glasovima na mnoga usta govori o ljepoti leta u padu, o ravnu i bez napora putu koji vodi nekamo dolje. No gle! Onaj glas bez riječi, ruka jedna posta i držaše me blago. Ne osjećah joj dodir, a stisak snažan bje k'o život. I oćutjeh: Svjetlonošino svjetlo bilo je tama. Moj poklon, Ruko, primi!

I tada, iznenada, oh, sna: Ruka me prenese na Tabor. Tko je to svjetlo novo, tko, snaga što srcem trese mojim? Tko bje ta hrana čežnje, piće ispucalim usnama? Tko zagrljaj najtopliji grudima što samo ljubav žude? Tko je taj Izvor i Uvir moga bića? — Ti! Pa to si Ti, Najpoznatiji i Najbliži, Tajno, Ti što se kriješ iza Sunca, iza zastora svijesti i srca, Ti bezglasna pjesmo, nevidljiva svjetlosti! Ti, što Ljubav ti je ime. O, daj da izgorim u tvome ognju klanjajući ti se!

Pastir, što Ljubav mu je ime, dade mi okusiti travu sa svojih pašnjaka, pokaza mi znak svoga Kraljevstva. Vidjeh i put — novi put: pun trnja, krivudav i strm, a sjajan! Sjajan kao zvjezdano nebo. Vidjeh kako njime, iz doline uzdisaja veliko i beskrajno stado drščući, al' sjajnih očiju uprtih u Pravednika, krkljajući, al' s nadom u srcu, hrli u visove, u Kraljevstvo, na pašnjake. Pred tobom padam niče, o, Predvodniče stada!

A kad se za čitav život napih utjehe iz Njegove ruke, vrati me među braću, duboko dolje na početak puta. Prije no namaknu zastor pred bljesak lica, reče mi glasom bez riječi, što poput huka golemih voda kroz svemir odjekuje: »Idi, neka život tvoj govori braći o cilju kojem hrle!« Otad se zastor svijesti i srca još katkad otkrine, te me bljesak Divnoga spomene riječi. I ja ispunjen mirom koračam k cilju. O Ljubavi, ljubi kroz mene, i Zove, kroz mene zovi! Klanjam ti se!

Mario Batušić

S RAZNIH STRANA

Slika Ivana Merza izvješena u Međunarodnom centru za mlade u Rimu

Po želji potpredsjednika Papinskog vijeća za laike, mons. Paula Cordes-a, biskupa, porijeklom iz Njemačke iz Paderborna, slika Ivana Merza izvješena je u Međunarodnom centru za mladež »San Lorenzo« koji se nalazi odmah kraj Vatikana. Postavljanje slike Ivana Merza odvijalo se 10. svibnja 1984. na obljetnicu smrti Sluge Božjega. Slika Ivana Merza nalazi se uz sliku drugog mladog čovjeka, Ta"lijana Giorgia Pier Frassati-a, Marčeva suvremenika za kojega je također pokrenut postupak na proglašenje blaženim. Mladi sa svih strana svijeta koji posjećuju ovaj centar mogu dobiti ondje i sličice Ivana Merza.

Mladi zamolili Svetog Oca da Merza proglasi blaženim

Prigodom svoga hodočašća u Rim za 1. svibnja 1983. u okviru Svete Godine Otkupljenja, mladi Hrvati iz raznih hrvatskih krajeva bili su primljeni u posebnu audi-

jenciju kod Svetog Oca, 2. svibnja. Tom prigodom u pozdravnom govoru na početku audijencije jedan mladić u ime svih nazočnih zamolio je Svetog Oca da Ivana Merza kao blaženika podigne na čast oltara.

U Argentini pokrenut list Ivana Merza

Hrvatski katolici koji žive u Argentini pokrenuli su koncem 1982. godine mjesečni bilten Ivana Merza kojemu je svrha promicanje štovanja Sluge Božjega, poznavanje njegova lika i doprinošenje postupku za njegovo proglašenje blaženim. Ovaj mjesečni bilten nosi naslov »Orao zlatnih krila«. Do sada su izišla već 23 broja. Osim toga, hrvatski katolici redovito priređuju u Buenos Airesu u posljednje dvije godine komemoracije obljetnica rođenja i smrti Sluge Božjega Ivana Merza.

Talijanska televizija o Ivanu Merzu

U svojoj redovitoj podnevnoj nedjeljnoj rubrici religiozno-informativnog sadržaja, prvi program talijanske televizije donio je vijest o održanom Simpoziju u Rimu o hr-

vatskoin katoličkom laikatu i usput je pokazana na ekranu slika Ivana Merza te je također donešeno i nekoliko podataka iz njegova života.

Duhovne vježbe o Srcu Isusovu pod zaštitom Ivana Merza

U Zagrebu na Fratrovcu održale su se po drugi puta od 9. do 14. svibnja 1984. duhovne vježbe za laike koje su za temu imale produbljenje štovanja Srca Isusova na temelju svetopisamskih i papinskih tekstova. Duhovne vježbe su se odvijale pod zaštitom Sluge Božjega Ivana Merza, štovatelja Srca Isusova. Ćeslo duhovnih vježbi bila je Merčeva izjava »Srce Isusovo, Tebi posvećujem svoj život«, uzeta iz njegova dnevnika. Prije svakog predavanja molila se desetka Gospine krunice koja je završavala zazivom Ivanu Merzu za pomoć. Za vrijeme smrti Ivana Merza 10. svibnja bila je služenja zavjetna sv. Misa za laike kojoj su prisustvovali sudionici duhovnih vježbi.

Nakon duhovnih vježbi, sudionici u dali svoje dojmove od kojih donosimo samo neke. S. 2. ovako rezimira svoj doživljaj: »Bila sam četiri dana u raju!« A. T. izjavljuje: »Na duhovnim vježbama sam puno toga čula što me je još više obogatilo ... To se nikada neće zaboraviti.« S. J. M. ovako opisuje svoj dojam: »Najviše me se u dušu utisnula rečenica: »Ljubiti Isusa znači ljubiti njegovim Srcem bližnje-

ga ... Boraveći u tišini više dana pod vod" stvom Duha Svetoga u mojoj se duši nešto popravilo i preobrazilo. Ja oživjeh, jer je Presveto Srce Isusovo opet u meni oživjelo.« U ovim je duhovnim vježbama sudjelovala i jedna liječnica iz Zagreba koja se, kako je sama drugima rekla, ispo- vjedila nakon 20 godina.

Tjednik talijanske Katoličke Akcije o Merzu

U povodu komemoracije 60. obljetnice početka Katoličke Akcije u Crkvi među Hrvatima, tajnik talijanske Katoličke Akcije »Segno Sette« u br. 13., od 3. IV 1984. donosi na str. 12. članak sa slikom Ivana Merza. U članku se uz kratku povijest Katoličke Akcije među Hrvatima stalno spominje ime Ivana Merza, kao njezinog pionira i prvog promicatelja i donose se podaci iz njegova života.

Japanci i Kinezi zanimaju se za Merza

Jedan katolički svećenik, veliki štovatelj Ivana Merza koji kao misionar djeluje u Hong Kongu mnogim svojim znancima, Japancima i Kinezima, podijelio je sličice Ivana Merza s tekstom na engleskom jeziku. Prema obavijesti koju nam je poslao, oni su za Merza pokazali veliko zanimanje, a Japanci su tekst sa sličice preveli i na japanski jezik.

USLIŠANJA-ZAHVALE

Ivanu Merzu zahvaljujem za primljene milosti. — N. N.

Primila sam velike milosti duševnog i tjelesnog karaktera, te se srdačno zahvaljujem velikom Božjem ugodniku, našem dragom Ivanu Merzu i nadalje se preporučujem. — Ćugandžić Iva, Osijek

Za primljene milosti zahvaljujem Ivanu Merzu. — Franjo Tukša, Zagreb, (prilog 100 d.)

Zahvaljujem Ivanu Merzu. U slavu Božju. Z. J., (prilog 500 d.)

Za primljene milosti po zagovoru dr Ivana Merza, zahvaljujem. — O. Polić, Zagreb

Zahvaljujem sluzi Božjemu, Ivanu Merzu za poboljšanje zdravstvenog stanja moga nećaka. — Raguž Eva, Bistrinci

Za brojna uslišanja po zagovoru dr Ivana Merza od srca zahvaljujem i molit ću se da bude što prije proglašen blaženim. — Olga Jakovac, Bihać. (Prilog 200 d. za beatifikaciju.)

Za primljenu milost zahvaljujem Ivanu Merzu. — Vladimir G., Zagreb

Pronađen kofer

Moja kćerka sa svojim sinom vraćala se natrag u Evropu iz Južne Amerike gdje je pohodila rodbinu. Došavši na aerodrom grada u kojem živi ustanovila je da im je najveći kofer izgubljen. Odmah smo dali reklamaciju. Kako sam ja upravo kratko vrijeme prije toga bio dobio njegovu sličicu, počeo sam odmah moliti devetnicu njemu u čast obećavši dati mu javnu zahvalu ako se kofer pronađe. I zaista, još isti dan dobili smo obavijest da je kofer pronađen u Venezueli, kamo je krivo bio upućen, a za dva dana smo ga dobili natrag. Prema tome ovim vršim svoje obećanje i zahvaljujem Sluzi Božjemu Ivanu Merzu za primljenu milost. — Nikola V., SR Njemačka.

Poboljšanje nakon teške operacije

Mons. Branimir Župančić, banjalučki župnik poslao nam je još 31. ožujka 1982. slijedeću obavijest:

»Vesna Grgić iz Banja Luke zahvaljuje Ivanu Merzu na zagovoru i milosti za zdravlje te prilaže u fond Postulature za beatifikaciju 500 d.

Dne 1. II 1980. g. ustanovljena je u klinici na Rebru u Zagrebu dijagnoza zloćudnog tumora na mozgu. Dne 12. II 1980. izvršena je tamo operacija bez nade za daljnje liječenje i otpuštena je kući s tim da može živjeti najviše do dva mjeseca. Od toga slučaja prošle su već dvije godine, a život i zdravlje bolesnice je zadovoljavajuće: bez bolova i opće duševno stanje je dobro. Vesna vjeruje da je ostala na životu po zagovoru Ivana Merza, kojemu se moli od operacije. — Mons. Branimir Župančić«.

Mons. Župančić naknadno nas je obavijestio da je Vesna Grgić umrla 1984. g. nakon što je još četiri godine poživjela poslije operacije, suprotno prognozama liječnika koji su joj davali samo dva mjeseca života.

Zahvaljuje se za primljene milosti i preporučuje se i dalje Ivanu Merzu: Benediktinski samostan, Krk. — Bolesnici nam se preporučuju u molitve. Molimo Ivana Merza da ih zagovara i udijeli im zdravlje. Sada molimo devetnicu. (Prilog za beatifikaciju).

Po zagovoru Ivana Merza primila sam milost od Gospodina za koju sam molila. Puno hvala Ivanu Merzu; molit ću mu se do kraja svoga života. — Štovateljica Ivana Merza iz Zagreba.

Zahvaljujem Ivanu Merzu za sretnu operaciju. — Mihić Matija

Zahvaljujem Ivanu Merzu za ozdravljenje nakon što mu je obavila devetnicu. — Ankica Pezić, Banja Luka.

Pomoć za vrijeme operacije

Zahvaljujem dr Ivanu Merzu na sretno izvršenoj operaciji. Moj brat, srčani bolesnik, trebao se svakako podvrći jednoj operaciji za koju mu njegov kardiolog nije htio dati privolu, jer je smatrao da srce neće moći izdržati. Brat se unatoč tome, na vlastitu odgovornost dao operirati. Molio sam za pomoć dr Ivana Merza i operacija je sretno izvršena bez ikakvih poteškoća i posljedica. Hvala dr Ivanu Merzu. — I. G. dipl. ing., Zagreb

Preporučujem se u zagovor dr Ivanu Merzu za moje dijete i dajem 2000 d. za njegovu beatifikaciju. — S. P., Đakovo

Hvala Ivanu Merzu za primljene milosti i preporučam svoju unučad pod njegov zagovor. — Ljubica Horvat, Bjelovar (Prilog 500 d.)

Zahvaljujem Srcu Isusovu i zagovoru Ivana Merza za pomoć u bolesti. — N. N., Zagreb

Zahvaljujem na primljenim milostima i uslišanim molbama kroz posljednje dvije godine što sam ih zadobila po zagovoru Ivana Merza. ■— N. N., Zagreb

Hvala dr Ivanu Merzu za primljene milosti po njegovu zagovoru. — N. Vitković, Zagreb (Prilog 1.000 d.)

Zahvaljujem se Presvetom Srcu Isusovu, Bezgrešnom Srcu Marijinu i dragom dr Ivanu Merzu za čudesno ozdravljenje mog unuka. — Zahvalna bakica.

— Zagovorom Sluge Božjega Ivana Merza moj je nećak položio težak ispit iz matematike na fakultetu u Zagrebu.

M. F. Otočac — Lika

— Po zagovoru Sluge Božjega Ivana Mer za postigla sam milost za koju sam vapila. Velika mu hvala i preporučam se i dalje u njegovu zaštitu.

B. A.

— Zahvaljujem dr Merzu za milost koje sam primila po njegovu zagovoru.

Bara C, Bielefeld, SRNj.

— Hvala dr Ivanu Merzu koji mi je svojim zagovorom kod Boga isprosio traženu milost. I dalje očekujem njegovu zaštitu i zagovor.

Zahvalna N. N., dipl. iur., Zagreb

— Po zagovoru Sluge Božjega Ivana Mer za postigla sam milost za koju sam ga molila. Preporučam se i dalje u njegovu pomoć.

Ana — Novalja

— Zahvaljujem Ivanu Merzu na pomoći kod teške bolesti. I na dalje se preporučam. (Prilog za betifikaciju 300).

Zahvalna Marija Š. — Zagreb

Na primljenoj milosti po zagovoru Majke Božje i Ivana Merza zahvaljujem. Ozdravila sam od visokog tlaka prije 25 godina i do sada nema traga te bolesti. — Barioa Š., Bjelovar

— Šaljem prilog od 1.000 din za proglašenje blaženim Sluge Božjega Ivana Mer za kao znak zahvalnosti za uslišenje u ve likoj potrebi.

Boleslav i Jani — Split

— Slugi Božjemu Merzu zahvaljujem na primljenim milostima, preporučam se i dalje pod njegovu zaštitu. (Prilog 500 din).

— Po zagovoru Sluge Božjega Ivana Mer za primio sam milost za koju sam molio. Molim da ga Crkva što prije proglasi sve tim.

— Ivan J., Pleternica

— Hvala dr Merzu na pomoćima koje sam u posljednje dvije godine postigla njegovim zagovorom.

D. V., Zagreb

MISLI IVANA MERZA

Znadeš da me je život na sveučilištu u Beču, onda rat, studij i napokon Lurd potpuno uvjerio o istinitosti katoličke vjere i da se zato cijeli moj život kreće oko Krista Gospodina (Majci iz Pariza).

Znam i osjećam da je katolicizam jedina prava vjera.

Katolička je vjera moje životno zvanje.

Duhovni je život razmatranje o božanskim stvarima, sudjelovanje u unutrašnjem Božjem životu.

Zašto ljubim Katoličku Crkvu i Sv. Oca Papu?

Jer u njoj vidim jasnu sliku preljubljenog Spasitelja i Boga Isusa sa svim njegovim savršenstvima, a u Sv. Ocu Papi pod prilikama čovjeka vidim Boga svoga i Gospoda svoga.

Naša je liturgija umjetnički refleks unutarnjeg Božjeg života.

U Lurdu sam zavolio kronicu koja će mi biti uz sv. Euharistiju najveći prijatelj do groba.

Vjerujem da ću gledati dubine Presv. Trojstva.

Umro u miru katoličke vjere. Život mi je bio Krist a smrt dobitak. Očekujem milosrđe Gospodinovo i nepodijeljeno, potpuno, vječno posjedovanje Presvetog srca Isusova. Sretan u miru i radosti. Moja će duša postići cilj za koji je stvorena. (Iz Ivanova testamenta).

DEVETNICA IVANU MERZU

Su. Euharistija i pobožnost Blaženoj Djevici Mariji bili su dru Ivanu Merzu neiscrpivi izvori na kojima je hranio svoj život vjere.. Preporuča se stoga za vrijeme devetnice barem jedanputa primiti sv. Pričest uz prethodnu sv. ispovijed. Poželjno bi bilo svaki dan izmoliti i jednu desetku krunice. Zatim neka se izmoli ova molitva:

Svemogući vječni Bože, u Ivanu Merzu dao si nam divan primjer vjere i ljubavi prema Kristu i Crkvi. U svom kratkom životu Ivan je uz pomoć Tvoje milosti postigao mnoge vrline i potaknuo nas da nasljedujemo njegovu predanost u Tvoju svetu volju, strpljivost u podnašanju križeva svakodnevnog života te njegovu nesebičnu ljubav prema bližnjemu. Njegov neumorni rad za proširenje Kristova Kraljevstva u dušama mladih mnoge je priveo Tebi koji jedini daješ čovjeku pravi smisao života. Uvjereni da Ti je Ivan svojim svetim životom omilio, molimo Te da ga se udostojiš proslaviti čašću oltara kako bi njegov primjer pomogao ljudima na putovanju prema nebeskoj domovini. Udijeli nam milost da nasljedujemo čvrstoću njegove vjere, nesebičnost njegove ljubavi te apostolsku revnost, da se tako približimo idealu kršćanske savršenosti koji nam je on svojim životom pokazao. Njegovim zagovorom udijeli mi posebnu milost za koju te sada molim ako je to na korist mojoj duši a Tebi na slavu. Po Kristu Gospodinu našem. Amen!

Oče naš ... Zdravo Marijo . . . Slava Ocu ...

Milosti postignute zagovorom Sluge Božjega Ivana Merza neka se jave na adresu: Postulatura Ivana Merza, Palmotićeve 33, 41001 — ZAGREB, pp. 699. Na istoj adresi dobije se literatura za upoznavanje života i rada Sluge Božjega Ivana Merza.

Imprimatur — br. 1415 — 25. VI. 1979. — Dr Josip Lach

Izdaje: Rkt. župni ured Sv. Petra, 41000, Vlačka 93
Uredništvo i postulatura: 41001 — Zagreb, Palmotićeve 33, pp. 699
Odgovorni urednik: Božidar Nagy
List izlazi Roviramana Tisak: IBG —
Tiskara »Zagreb«, Zagreb, Preradovićeve 21